БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 218(5110)
Среда
Октябриин
30
1946 он

Сен 20 мүнгэн

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын тула республикын ажалшад тэмсэжэ байна. Нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинууд социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн, гээгдэлөө дары усадхажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараха ёһотой.

Нютагай ажаүйлэдбэриин гээгдэлые дары усадхаха

Ажаүйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай олон тоото түрүү коллективүүд шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө ябуулагдажа байгаа Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри дээрэ жэшээгэ һайн амжалтануудые туйлаа. Энэ мүрысөөндэ манай республикын ой модоной, загаһанай, үнгэтэ металл малгалгын ба бусад ажаүйлэдбэриин газарнууд һайн амжалтануудые туйлажа СССР-эй Министерствонуудэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые, мүнгэн шангуудые абаһан байнад.

Жэлэй эсэс дүтэлжэ, ажал хүдэлмэриингөө дүнгые хаража үзэхэ саг ерээ. Тиимэдэ, ажаүйлэдбэриин газарнууд хэдэн һаланайнгаа түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын хойноһоо шангаа тэмсэл хэхэ ёһотой болоно. Гэхдээ ябаа һалбаринууд олон гараа республикын нютагай ажаүйлэдбэри, өөһэдынгөө хүдэлмэридэхи гээгдэлые усадхаха талаар бүхы арга хэмжээнүүдые абахань шухала. Ушар юуб гэхэдэ, нютагай ажаүйлэдбэри 9 һарынгаа түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэһэн байна.

Жэшээлхэдэ БМАССР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин Министерство (министрынь нүхэр Гурьянов) 1946 ондо 4 миллион түхэригэй (1926-27 оной сэнгээр) үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэй аад, 9 һарын турша соо 2.970 мянган түхэригэй продукци гаргажа, түсэбөө ойролсоо 48.7 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн 3080 мянган түхэригэй олзо оруулха байгаа һаа 260 мянган түхэригэй олзо оруулжа, түсэбөө энэ талаар ойролсоо 40 процент гүйсэдхэбэ.

Нютагай ажаүйлэдбэриин Министерствын предприятинуудай дундаһаа гансахан шахуу шэгнүүр заһабарилгын завод түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ Министерствын мэдэлдэ байһан олонхи предприятинууд үнгэрһэн 9 һарын турша соо муугаар хүдэлмэрилһэн байна. Жэшээ болгон Сүхын арһанай заводой (директорынь Медовый) хүдэлмэрие абажа үзэе. Энэ завод үнэндөө түүхэй эдэй талаар тон элбэг базатай, арһа элдэхэ ба болбосоруулха томохон завод болоно. Арһа элдэлгын талааршье, хүдэлмэриин хүсөөршье һайн хангагдаһан мүртөө 9 һарын турша соо жэлэйнгээ түсэбэй мини 59,5 процентые дүүргэбэ. Тиихэтэй хамта, 624 мянган түхэригэй олзо оруулха түсэбтэй байһан аад, нэгэшье сагаанай олзо оруулаагүй, харин нилээд ехэ гарзатайгаар хүдэлмэриниэ.

Юундэ энэ завод гүрэнэй түсэб дүүргэнгүй, гарза хохидолдо оробо байнаб гэхэдэ, арһа элдэлгые муугаар ба гарза ехэтэйгээр үйлэдбэрилнэ, шанар муутай, үнэнһөө голодоһон боломоор продукци гаргажа, хараалаглаһан сэнтэнь борхолоо продукциингаа үнэгүйгөөр худалдаха баатай болодог.

Тэрээнһээ гадна, тус завод хэдэ ажалай эмхидхэлые, мүн ажал хүдэлмэри дээрээ хэгдэхэ ёһотой шалгалта-шалгалта ба бүридхэлые удадуулһан, стахановска һуралсал эмхидхэдэггүй, түрүү стахановецуудай дүй дүршэлые бүгэдын дунда нэбтэрүүлдэггүй байна. Иимэ ябадал хэдаа түсэб гүйсэдхэжэ шадаагүйн шалтагаанай нэгэниинь болоно. Үнгэрһэн 9 һарын турша соо хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэнь дунда зэргээр тус завод дээрэ 88 процент байба. Энэ хэдаа ажалай эмхидхэлэй муу байһые дахяад харуулна.

Сүхын арһанай заводой директор нүхэр Медовый ба заводой дэргэдэхи партийна организаци болбол үнгэрһэн 9 һарын дүн дээрэһээ тобшолол хэжэ, үлөөд байһан һүүлшын квартал соо хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэ ёһотой байһан аад, октябрь һарада урданайхиһаа муугаар хүдэлмэрилжэ байна. Теэд энэ бүхые хаража байгаа Кяхтын аймагай гүйсэдком ба нютагай ажаүйлэдбэриин министр нүхэр Гурьянов бэ дото хэмжээ абаагүй, заабари, хүтэлбэри үгөөгүй байна.

Манай республикын ажаүйлэдбэридэ томохон һуури эзэлжэ байгаа эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин Министерство (министрынь нүхэр Красильников) эдеэ хоолой зүйлнүүдые болбосоруулгын жэлэй түсэбһөө 9 һарын турша соо 64 процентыень, олзо оруулгын түсэбые—55 процент гүйсэдхөө. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин һалбаринуудай хүдэлмэринь нютагай ажаүйлэдбэриин һалбаринуудһаа бага ханшье дээрэтээгүй байһыень гэршэлнэ.

Тэрэшэлэн Улан-Удын һаеы даралгын ба мебельнэ фабрикануудай, „Металлширпотреб"ба пивын заводуудай, кондитерска фабрикын ба бусадшье һалбаринуудай хүдэлмэринүүдгэнь баһал дутуугай зүйлнүүд олон бии. Түсэб гүйсэдхэлгэ гансахан лэ нэгэ зүйлөөр тоологдодог бэшэ, харин предприятинуудай бүхы ажал хүдэлмэриин дүүргэлтэ ба хүгжэлтэ дээрэһээ тоологдодог байһаниинь эли.

Нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай дутуу дунда зүйлнүүдыень элирүүлжэ, тэдэниие дары усадхаха, хүтэлбэрые оперативна ба һайн болгохо талаар министерствонуудэй хүдэлмэридэтон ехэ дутуу дунданууд бии байна. Энэ дутуу зүйлнүүд хадаа предприяти бүхэнэй ажал дээрэһээ элеэр харагдана.

Нютагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоолой Министерствонууд аймагуудай комбинадуудай ажал хүдэлмэрие хинадаг шалгадаггүй, тэдэндэ бодото туһаламжа үгэдэггүй дээрэһээнь боложо, аймагуудтахи һалбаринууд үйлэдбэриингөө түсэбые квартал бүридэ дүүргэдэггүй байха юм.

Нютагай ажаүйлэдбэриин һалбаринуудай хүтэлбэридэ шалгагдамал кадрнуудые табиха ябадал шухала. Зарим аймагуудай ажаүйлэдбэриин аймагай һалбаринуудта харюусалгагүй, эдибхэгүй хүнүүдые дэбжүүлһэн дээрэһээнь, тэндэ түсэб дүүргэгдэхэгүйһөө байтагай, предприятинуудай зөөри хогшол үриглэнэ. Тарбагатайн аймагай промкомбинадта директор байһан Гривенщик гэгшэ комбинадай хүдэлмэрие унагаахаһаа байтагай хэдэн мянган түхэриг үбэршэлөөд, хэрэгээшье тушаангүй зайгуултажа арилһан байна.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, нютагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоолой Министерствонууд, тэдэнэй харьяатай предприятинууд шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй 9 һарын түсэбые дүүргэнгүй. республикын ажалшан арадай урда угаа ехэ үритэй болоод байһаниинь эли.

1946 оной эсэслэлэй шиидхэхы квартал эхилээд байна. Үлөө байһан богонихон саг соо нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ байгаа дутуу дундануудые усадхажа, жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ уялгатай.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай делегаци Чехословакида мордобо

Октябриин 25-да Чехословацка республикын хуули гаргалгын национальна суглаанай Президиумэй уриалаар СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай делегаци: нүхэд М. Ф. Горкин (делегациин хүтэлбэрилэгшэ) М. С. Гречуха, И. А. Парфенов, К. Е. Титов, А. А. Фадеев ба Н. Г. Грекова гэгшэд составтайгаар Прагада самолёдоор мордобо.

Делегаци болбол Чехословацка республикын тогтоһоор 28 жэлэй ойн һайндэрлэлдэ хабаадалсаха болоно.

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Уялгаяа үлүүлэн дүүргээ

Хойто Кавказай түмэрзамай Тимашево станциин депогой паровознигуудай патриотическа үүсхэл манай Эхэ оронои бүхы түмэрзамайхидай дунда тон халуунаар угтагдаһан юм. Тимашево станциин паровознигууд хүдэлмэриин хойто тээ ба сүлөөтэй сагтаа паровозуудые гарза багатайгаар заһабарилжа эхилһэн байна.

Түрүү паровознигуудай гайхамшагта үүсхэлые манай Улан-Удын депогой паровознигууд халуунаар дэмжэһэн байна. Манай депогойхид түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна һайндэрэй хүндэлэлдэ хүдэлмэриин хойто тээ 4 паровозуудые заһабарилаад, ашаглалгада тушаагаа һэн. Мүнөө Октябриин һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо, нэгэ паровозые хүдэлмэриин хойто тээ заһабарилжа дүүргээд, ашаглалгада тушааха уялга абаһан юм. Теэд, мүнөө паровознигууд өөһэдынгөө абаһан уялгые дүүргэжэ байна.

Мүн тэрэшэлэн вагон-заһабарилгын пунктын коллектив (начальнигынь нүхэр Батурин, парторгнь нүхэр Рузанов, месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Косухин) Октябрьска революциин 29-дэхи жэлэй ой хүртэр товарна 20 вагонуудые заһабарилха гэһэн уялга абаа һэн. Мүнөө вагон-заһабарилгын пунктын коллектив Тимашево станциин депогойхидой методээр хүдэлмэрилжэ. октябриин 25-да 8 вагондо дунда заһабарие ба 16 вагоной капитальна заһабарие хүдэлмэриин хойто тээ хэжэ дүүргэһэн байна.

Вагон-заһабарилгын пунктын коллективэй дунда кузнечнэ цехын мастер Холодхов, хабсаралгын цехын мастер нүхэр Бажин, бэлэдхэлэй цехын мастер Голянин ба бусад өөһэдынгөө цехын хүдэлмэриие жэшээтэ һайнаар эмхидхэһэн ба хүдэлмэриин хойто тээ өөһэдөө вагоп заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ. даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

Үни сагһаа хойшо мүрысөөндэ түрүүлэн ябаһан түмэршэ дархашуул нүхэд Вислов, Коротов, Жуков, токарь Рябцев, слесарь Паркин, модошо дархашуул Подаленко, Фролов ба бусад октябрь һарын хоёр декадын турша соо 2-2 һарын даалгабаринуудые дүүргэжэ, ажалай һайн амжалтануудые туйлана.

Вагон-заһабарилгын пунктын коллектив Октябрьска революциин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ абаһан уялгаяа уридшалан ба үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, 1946 оной жэлэй эсэс хүртэр хүдэлмэриин хойто тээ үшөө 10 вагониие заһабарилжа, ашаглалгада тушааха гэһэн нэмэлтэ уялга абаа.

Л. Ковалевский, депогой парткомой секретарь.

Юһэн һара соо жэлэй түсэб дүүргэбэ

Паровозой машинистнуудай дунда 5-дахи жэлээ суурхажа ябаа ахалагша машинист Всеволод Степановай паровозно бригада 9 һарын турша соо жэлэйнгээ программые 125 процент дүүргэбэ.

Мүн тэрэшэлэн паровозой машинистнууд нүхэд Богинский, Китаев ба Шергин гэгшэд октябриин түрүүшын декада соо жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ.

Мүнөө депогой эрхим машинистнууд болбол Октябрьска революциин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһонһоо хойшо паровозой сүүдхын ябасые 25 процент хүртэр дээшэлүүлжэ, шулуу нүүрһэ, түрхихэ тоһо болон бусад зүйлнүүдые ехээр арбилжа байна.

Ж. Базаров.

Гутал оёдог фабрика

Кяхта городтохи гутал оёдог фабрика энэ оной октябриин 22 хүртэр заһабарилагдажа ба шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхожо дүүргээд, мүнөө хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Энэ фабрика болбол сүүдхэ соо 200 паар гутал оёжо гаргаха юм. Заһабарида байха үедөө тус фабрикын зарим цехүүд хүдэлмэрилжэ байгаа. Август ба сентябрь һарануудта 35 мянган хэһэг гутал заһабарилһан ба шэнээр оёһон байна.

Фабрикын коллектив Октябрьска революциин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ ороходоо 4-дэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа. Мүнөө эрхим бригадирнууд Протасова, Дубинина, Таркановская ба Шульгин гэгшэдэй бригаданууд үдэрһөө үдэртэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болобо.

Г. Лончаков.

Зэдынхид ториинхидтой мүрысэнэ

1946 оной һүүлэй кварталда хүдөө ажахын алба налог суглуулгын, эд зөөри страховалалгын ба мүнгэ таталгын түсэбые саг болзортонь дүүргэхын тула мүрысөөндэ орохые Ториин аймагай финансын таһагайхидай уряалхадань, Зэдын аймагай финансын таһагай хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэйгөөр хүлеэн абаба.

Зэдын аймагай финансын таһагай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө-ажахын налог суглуулгые декабриин 1 болтор дүүргэхэ, үнгэрһэн жэлэй бүхы налогуудай доемхонуудые һаяын үдэрнүүдтэ хүсэлдүүлхэ, зөөри-хогшол, мал-адууһа, таряа-талха страховалха түсэбые ноябриин 7 хүртэр 100 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Боргойн сомоной агент нүхэр Цыбенов, Дэрэстэйн сомоной агент Цынгунов гэгшэ Үшөөтын ба Гэгээтын сомонуудай агентнүүдтэй мүрысэн хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө налог суглуулгын хүдэлмэри элитэ һайнаар ябуулагдажа эхилээ.

Д. Цыремпилов.

Үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ

Хориин леспромхозой зүүн-Харын участогайхид 1946 ба 1947 онуудай үбэл-намарай сезоной модо отололгын ба шэрэлгын хүдэлмэридэ эмхитэйгээр ороо. Мүнөө тус участогай хүдэлмэришэд октябрьска революциин һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа дүүргэжэ байна.

Эрхим стахановецууд модо отологшод Петр Тимофеев, Георгий Максимов, Федор Федоров гэгшэд республикын суута стахановец нүхэр Болоневой түрүү дүршэлые хэрэглэн модо отололгын даалгабарие үдэр бүридэ 200 гаран процент дүүргэжэ байна.

К. Скворцов.

Ивановска «Красная Талка» гэжэ ээрэлгын фабрикын 32 хүдэлмэрилэгшэд жэлэйнгээ нормонуудые дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Жэлэйнгээ даалгабарие түрүүлэн дүүргэһэн комсомолка Зоя Ивановна Пестерева (баруун гарһаа) ба Александра Ермолаевна Клопыкова хүдэлмэриингөө эхилхын урда тээ ээрэлгынгээ зүйлнүүдые хинан хаража байна.

А. Карышевай фото. (ТАСС-эй фотохронико).

ХОЁР ДАРХАШУУЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Заводой хүдэлмэришэдэй байра заһабарилгада Михаил Иванович Никифоров ба Сафаран Нагуманов гэгшэд нилээд үнинэй хүдэлмэрилжэ хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоһон нүхэд юм. Тэдэнэр агууехэ һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ ороходоо хүдэлмэришэдэй байра заһабарилгын хүдэлмэрие дүүргэхэһээ гадна, 4-дэхи участогай 50-дахи номерой баракада капитальна заһабари хэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа.

Никифоров ба Нагуманов гэгшэд октябриин 10-һаа 18 хүртэр энэ баракын заһабарие дүүргэбэ. Тэдэнэрэй ажалай бүтээсые тодорхойлходо 8 үдэр соо даалгабаринуудаа 498 процент дүүргэһэн ба 861 түхэриг салин хүлһэ абаха болоһон байна.

—Бидэ хоер хоюулаа хүдэлмэрилжэ дүршөөбди. Өөһэдынгөө абаһан уялгые урид дүүргээд байхадаа, бидэнэр агууехэ һайндэр хүртэр үшөө хоер байрын гэрэй заһабарие дүүргэхэ уялга абаабди гэжэ Михаил Иванович Никифоров мэдүүлнэ.

Мүнөө жилищно-коммунальна таһагай хүдэлмэришэд болбол түрүү стахановецууд—модоной нарин дархашуул Никифоров ба Нагуманов гэгшэдэй ажалай һайн дүршэлые бүхы дархашуулай шадабари болгохын түлөө шэнэ үүсхэлнүүдые эхилээ.

Эдэ дархашуул нэн түрүүндэ барилгада ба заһабарида хэрэглэгдэхэ материалнуудые бэлдээд, һүүлээрынь тэрээнээ таарүүлан дархалжа эхилдэг ба тиихэ зуураа сонхын рама, үүдэ гэхэ мэтэ зүйлнүүдые хамтаран дархалдаг байна.

С. Черненко.

Түрүү колхозууд үрһэ хаана

ХЭЖЭНГЭ. (Манай спецкорһоо). Аймагай түрүү колхозууд ургаса хуряалгые амжалтатайгаар дүүргэжэ, гүрэнтээ сагсосонь тоосоод, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһэ хаажа байна. Тэдэнэй дунда Чесаны сомоной Сталинай, Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд ороно. Эдэ колхозууд 115-312 центнер үрһэ хаагаа. Тарилгада хүрэхэ бүхы үрһэеэ һаяын сагта хаажа дүүргэхын түлөө эдэ колхозууд улам эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Тиигэбэшье, аймагай зарим колхозууд таряа сохилгые одоо хүртэр дүүргэнгүй, үрһэ хаалгые унжагайрууджа байха юм. «Ударник», «Заветы Ильича», «Майн 1» колхозууд үрһэ хаалгые илангаяа ехээр хожомдуулжа байха юм.

Ажалта үдэртэ озощь хубаана

Запдинай сомоной «Комсомол» колхоз (Мухаршэбэр) энэ жэлдэ огородой үндэр ургаса хуряаба. Колхозой огородник Б. Н. Жигмитов гэгшэ үндэр ургаса хуряахын түлөө газараа агротехническэ заабариин ёһоор элдүүрилжэ, огородой хойноһоо ёһотой һайн харууһа хэһэн байха юм.

«Комсомол» колхоз гүрэндэ овощь тушааха түсэбөө үни хада дүүргээд, мүнөө колхознигуудай ажалта үдэртэ помидор, капуста мэтые хубаажа байна.

Түрүү огородник Б. Н. Жигмитов гэгшэ ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ ургаса хуряаха уялга абаад, огород тариха газараа үтэгжүүлжэ эхилбэ.

Д. Цыренов.

Үрһэ хаалгые шамдуулха

«Пограничник» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов) октябриин 27-ой мэдээгээр, 430 центнер үрһэ хаагаад байха юм. Тэрэшэлэн Ульяновай нэрэмжэтэ артелиинхид үрһэ хааха түсэбөө 60 процент дүүргээ.

Гэбэшье, Кяхтын аймагай зарим колхозууд үрһэ хаалгые болошогүйгөөр удаарууджа байнхай. «Улаан Субагта», Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд илангаяа ехээр гээгдэжэ ябаха юм. Жэшээлхэдэ, «Улаан Субагта» колхоз аяар мүнөө хүртэр миил 56 центнер үрһэ хааһан байба. Түсэбынь 748 центнер юм. Энэ колхоз таряа сохилгоёо дүүргээгүй, үрһэ хаалгые хожомой ээлжээндэ табиһан байна. Аяар 22 гектарай таряан мүнөө хүртэр сохигдоогүй байһаар.

«Б-М. Үнэлэй» корр.

1946 оной июлиин 10-ай Советско-Чехословацка хэлсээгээр хараалагдаһан оптаци ба нүүлгэнүүдэй болзорнуудые һунааха тухай

СССР-эй правительство ба Чехословакиин правительствын хэлсэжэ үгөө абалсаһан ёһоор, 1946 оной июлиин 10-да баталагдаһан оптаци ба нүүлгэ тухай советско-чехословацка хэлсээнэй үндэһэн дээрэ, советскэ гү, али чехословацка эрхэтэн боложо орохые хүсэгшэдэй мэдүүлгэ үгэхэ болзор 1946 оной ноябриин 15 хүртэр һунаагдаба, мүн тэрэ хэлсээгээр хараалагдаһан Советскэ Союзһаа Чехословакида ба Чехословакиһаа Советскэ Союзда нүүн орохо болзор 1947 оной мартын 15 хүртэр һунаагдаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Пэрторг Цыденов ямар дутуутайб?

Закаменай аймагай Санагын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин тоосоото-һунгуулиин суглаан мэнэ һаяхан үнгэрбэ. Энэ суглаан дээрэ тоосоото элидхэл парторганизациин секретарь нүхэр Л. Цыденов хэбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн коммунистнууд партийна эхин организациингаа хүдэлмэриин дутуу дундануудые эдибхитэйгээр шүүмжэлбэд.

Парторганизациин секретарь нүхэр Л Цыденов болбол колхозой бүхы ажахые саашадань дэбжүүлхэ, колхозно байгуулалтые улам бэхижүүлхэ тухай шухала зорилго табиха үүргэтэй аад, тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаагүй Энээн дээрэһээ боложо, малажалые үсхэбэрилхэ ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар партийна эхин организаци хадаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэн байна Жэшээлхэлэ, 1946 ондо малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй. толорхойлон хэлэбэл үхэр малаар—93 процент, адуугаар —96 процент, хони ямаагаар 97 процент дүүргэһэн байха юм.

1946 оной эхинһээ хойшо мүнөө хүртэр тус колхоз 127 толгой эбэртэ мал, 18 толгой адуу, 5 толгой хони ба ямаа үрилтэдэ оруулаа. Мүн тэрэшэлэн малай орооной кампани хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэһэнэй тулада энэ жэлдэ 141 толгой үнеэн, 50 толгой гүүн, 24 толгой хонин һубайрһан байха юм.

Тус колхоз хадаа энэ жэлдэ адуу малдаа элбэг дэлбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл абажа шадаагүй байшоо. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ талаар баһал иимэрхүү байдалтай байнабшуу.

Партийна эхин организаци болбол эрхим һайн колхознигуудые ВКП(б)-гэй зэргэдэ абаха талаар тон муугаар хүдэлмэри ябуулһан байһаниинь элирүүлэгдэбэ.

Партийно-политическэ һуралсалай талаар мүн тэрэшэлэн муугаар хүдэлмэрилжэ байха юм. Үнгэрһэн 1945 ондо «ВКП(б)-гэй историин хураангы курс», «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай» нүхэр Сталинай ном, партиин Устав гэхэ мэтые үзэхэ кружок эмхидхэгдэһэн аад, тэрэнь тон үсөөн заняти үнгэргэһэн байна.

Зарим коммунистнууд, жэшээлхэдэ, Б. Доноев, Нохоров гэхэ мэтын хүнүүд кружогуудай занятинуудта ябадаггүй байна. Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыденов болбол колхознигуудай дунда агитационно-гэгээрэлэй хүдэлмэри болон бусад хүмүүжүүлгын хүдэлмэринүүдые һайжаруулха тушаа ямаршье хүдэлмэри хээгүйнь суглаан дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Хүдөө ажалай артелиин Уставые бүдүүлигээр хазагайруулдаг ябадалнуудтай эндэхи партийна эхин организациин коммунистнууд еһотой тэмсэл хэжэ шадаагүй юм. Жэшээлхэдэ, колхознигуудай суглаанай ба аймагай малажалай таһагай зүбшөөлгүйгөөр колхозой адуу малнуудые бусад хүнүүдтэ худалдадаг баримтанууд бии байһан юм.

Энэ партийна суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд хадаа партийна эхин организациин хүдэлмэрие мэнэ гэһээр һайжаруулха гээд, нүхэр Цыденовэй элидхэл тушаа дэлгэрэнгы шиидхэбэринүүдые гаргаба.

Б. Шоенов.
«Б. М. Үнэнэй» корр.

Коммунист О. Банзаровай үнэн сэхэ ажал

1945 оной һүүлээр Ториин аймагай «Заветы Ильича» гэжэ хүдөө ажалай артельдэ Улаан Армиһаа коммунист нүхэр Олзо Цыренович Банзаров гэгшэ бусажа ерэһэн юм. Уданшьегүй энэ патриот хадаа һүнэй-товарна фермые даагшаар томилогдоһон байгаа.

Советскэ патриот Банзаровай үнэн сэхэ, шэн зоригто ажал хүдэлмэри ба хүтэлбэри доро тус фермын хүдэлмэри нилээдгүй һайжарба. Мүнөө жэлдэ 45818 литр һү гүрэндэ тушааха түсэбтэй байһан аад, 48818 литр, эрхим һайн шанартай һү тушааба. Тус колхоз мүнөө аймаг соогоо түрүү һууриие эзэлжэ ябана. Энэ фермын малшад нүхэд Ц Цыбикова, О. Цыренова гэгшэд даалгагдажа үгтэһэн үнеэдэй бараниинь түрүүлээд, тэрэ тугалнуудаа бүрин бүтэн ондо оруулхаһаа гадна, Цыбикова гэгшэ 5009 литр һү, О. Цыренова гэгшэ 6993 литр һү гүрэндэ тушааба.

Тэрээнһээ гадна, Т. Самсуева Ц. Цыбенова, Ц. Банзарова гэгшэд эрхим һайнаар ажаллажа, түрүү һаалишадай нэрэ солодо хүртэбэ. Нүээр О. Банзаров гэгшэ малшадай дунда табанжэлэй түсэб тухай хуулиаар агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри эдибхитэйгээр хэлэг юм. Эдэ патриодуудай шэн зоригто ажал хүдэлмэриин ашаар, манай колхоз болбол 2485 килограмм эрхим һайн шанартай тоһо гүрэндэ тушааба.

Мүн 5 центнер шахуу тоһо түрүү малшадтаа нэмэлтэ түлбэри үгэхэ арга-боломжотой болобобли.

Д. Цыдыпов,—партбюрогой секретарь.

Коммунистнууд—стахановецууд

Кяхтын аймагай Наушки гэжэ станциин дэргэдэхи партийна эхин организациин коммунистнууд болбол коллективайнгаа членүүдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулна. Энээнэй ашаар Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үдэр ерэхэ тутам улам хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ. Энэ мүрысөөндэ коммунистнууд эдибхитэйгээр хабаадалсана.

ВКП/б/-гэй членүүд нүхэд Куличков, Садчиков, Ивачьков болон бусад үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилжэ, стахановецуудай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тэрээнһээ гадна, эндэхи коммунистнууд өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө ВКП(б)-гэй историин хураангы курсые шудалжа байнад.

Б. Дымбрылов.
«Б. М. Үнэнэй» корр.

Армиһаа табигдажа ерэһэн коммунистнууд эдибхитэйгээр ажаллана

Улаан Армиһаа табигдажа ерэһэн коммунистнууд хадаа республикын колхозууд ба предприятинуудай үйлэдбэринүүдтэ эдибхитэйгээр оролсожо байна. Тэдэнэрэй нилээд олониинь партийна ба советскэ органуудта хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ дэбжүүлэгдээ. Зэдын аймагта 24 хүн партийна эхин организацинуудай секретарьнуудаар һунгагдаа. Мүн 17 хүн агитколлективүүдые хүтэлбэрилэгшэдээр, 5 хүн уншалгын байшангуудые даагшаар, 9 хүн колхозой клуб ба улаан булангуудые даагшаар томилогдобо.

Армиһаа табигдажа ерэһэн олон тооной хүнүүд колхозой правленинүүдэй түрүүлэгшэнэрээр, бригадирнууд ар болон фермые даагшадаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэрэй олонхинь ажал хүдэлмэреэ һайнаар ябуулна. Улаан Армиһаа табигдажа ерэһэн Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой №3 таряанажалай бригадын бригадираар хүдэлмэрилдэг нүхэр Ранжуров социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилжэ, үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргээд, колхозой правлениин ба парторганизациин дамжуулгын улаан туг абаба.

Армиһаа табигдажа ерэһэн нүхэр Цыдендоржиев гэгшэ „Галын Очи" колхозой хонинной-товарна фермые хүтэлбэрилнэ. Энэ ферма хадаа хони ямаа үсхэбэрилхэ түсэбөө 110 процент дүүргэхэһээ гадна, малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэнэ.

А. Костеев.

Ханын газетын идейно хэмжээе дээшэлүүлхэ

«Звезда» ба «Ленинград» гэжэ журналнууд тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, мүн республика соо идеологическа хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой XXIV пленумэй тогтоолнуудаар хүтэлбэрилэгдэжэ, ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой пропаганда ба агитациин таһаг болбол идеологическа хүдэлмэриин шухала һалбаринуудай нэгэн болохо—хэблэлэй хүдэлмэридэ хэдэн ехэ дутуу дундануудые элирүүлһэн байна.

Манай райондо саг үргэлжэ гарадаг районно газетэ үгышье һаа, предприяти бүхэн дээрэ ханын газетэнүүд, дайшалхы хуудаһанууд гарадаг юм.

Коллективнэ агитатор, пропагандист, олониитые эмхидхэгшэ байха гэһэн үндэр ехэ үүргэтэй ханын газетэнүүд хадаа партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ мүнөө дээрээ еһото һууриияа эзэлээгүй, ажахын-политическэ, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-пропагандистска зорилгонуудые амжалтатайгаар гүйсэдхэхэ хэрэгтэ туһа хүргэжэ шададаггүй байһаар зандаа.

«Кооператор-комсомолец» гэжэ олзобориин артелиин партийна эхин организацаар гаргагдадаг ханын газетэ халаа цехүүдэй хүдэлмэриие тон һулаар харуулна. Тэрэ газетэ болбол табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсуулха тушаа, мүрысөөндэ түрүүлэгшэдэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгохо тушаа, хүдэлмэришэдэй, цехүүдэй бүхы артелиингаа программые шанарайнь ба тоогойнь талаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхэ тушаа саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулнагүй.

Үйлэдбэриин асуудалнуудые тус газетэ нэгэн янзаар харуулдаг зантай. Тусгаар хүдэлмэришэдэй ба цехүүдэй гээгдэһэнэй шалтагаание редколлеги мэдэлэггүй ба тэрээгээр һонирходоогшьегүй, хүдэлмэриие шүүмжэлһэн статьянууд ехэ хомороор, тиихэлээ еһо тэдыгээр гаргагдадаг ба иимэ дээрэһээ хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин показательнуудые дээшэлүүлжэ, тэдэнэй жаяг заршамые һайжаруулжа шадалаггүй. Үйлэдбэриллэг продукциингаа шанарые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ газетэ ямаршье анхарал хандуулдаггүй.

Мүн тэрэ газетын ехэхэн дутуу дунданьгэхэдэ партийна ажабайдалые залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ ба тэдэнэрэй һуралсалые болон артелиин хүдэлмэришэдэй дунда коммунистнуудай ба бүхы партийна организациин үнгэргэдэг хүдэлмэриие харуулдаггүй ябадал болоно.

Тус газетэ тон һалаараар хэгдэдэг, гоеогдодоггүй. Статьянуудынь олон алдуутайгаар бэшэгдэдэг. Статьянуудыень имагта хэдыхэн хүнүүд ходо бэшэдэг байха юм. Статьянуудые бэшэлгэдэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадай үргэн коллектив хабаадуулагдадаггүй:

Түрүү бэшэгүүдынь хододоо гар табилгатайгаар (ехэнхидээ культурна хүдэлмэриин соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Краснопеевэй) гаргагдадаг ба арга бэшэ бүхы республикын зорилгонуудые хараалһан хэмжээтэйгээр бэшэгдэдэг байха юм.

«Байрын гэрнүүд ба үйлэдбэриин цехүүдые заһабарилха тухай» гэһэн техник-барилгаша Смолиной статья соо Горпромсоюз, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи УПК-гэй материальна хангалгын начальник гэхэ мэтэ артелиин дээрэ байһан захиргаануудай хүдэлмэри шүүмжэлэгдэнэ. Большевистскэ шүүмжэлэлэй шухала ба ехэхэн удхашанартай байһаниинь мэдээжэ. Теэд артелиин тиимэ бага газетые энэ мэтын шүүмжэлэлнүүдээр дарлажа байнхаар, өөрынгөө артелиин доторой байдал, ажал хүдэлмэриие болотоорынь харуулбал нилээд ехэ туһатай байха һэн. Харин тэдэниие шүүмжэлхэ хэрэгтэй байгаа хадань республиканска газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ шүүмжэлбэл холо ехэ туһатай байха байгаа.

«Кооператор-комсомолец» артелиин газетэ олониитэ зонһоо таһаршаһан гэхэдэ алдуу болохогүй.

Зарим ханын газетэнүүд идейнэ талаараа таарахагүй, советскэ үнэн байдалые харлаһан ушарнуудые гаргаһан байна. Жэшээлхэлэ, п—я 26 Базын газетын март ба апрелиин номернуудта гараһан «Үбгэн баабай Архин», «һэргэг бай» гэхэ мэтэ болоно. «һэргэг бай» гэһэн статья соонь хүдэлмэришэдые зүгынүүдтэ адляар харуулжа, ами бэеэ тэжээхын хэрэгээр хаа-яа хулгай болдогые харуулна.

Мүн манай Пригороднэ райсоведэй газетэшье тэдэнһээ гээгдээгүй: «Хоер таһагуудай хүдэлмэри тухай» гэһэн статья соогоо томохон таһагууд болохо райОНО ба райздравые хайратай бишиихан борбилоотой жэшээлжэ бэшэһэн байна. Иигэжэ энэ газетэ советскэ органуудай үүргые доромжолжо, нэрэ хүндыень унагаана гээшэ.

Мүн «Красный Транспортник» гэжэ артелиин газетэ политическэ ба грамматическа бүдүүлиг алдуутайгаар гаргагдадаг.

1246 оной майн 1-эй номерой түрүү бэшэгтээ тус газетэ болбол дайн сэрэгэй үшөө боложо байхада. Улаан Армиин Баруун Европодо добтолжо байхада майн 1-ниие угтаһанаа мэдүүлнэ. Дайн сэрэгэй үшөө нелондо жэлдэ дүүрэһэниие, Улаан Армиин Баруун Европодо добтолһон үгыеншье редколл... мэдэхэгүй байшоо.

Эдэ бүгэдэ алдуунууд хад... имагтал партийна эхин организац...нуудай секретарьнар нүхэр Загуз... Братеньков ба п—я 26 партийна эх... организациин секретарь бай... Цветковагай өөһэдынгөө хүдэл...рие тон һулаар ябуулһанай гэмэ... гаргадаг байгаа. Тэдэнэр болбо... редколлегиин хүдэлмэридэ парти...но-политическэ хиналта табиагү... редколлегидэ политическэ талаар грамотна хүнүүдые һунгаха ябад... хангагүй байнабшуу. Имагтал эн... шалтагаанһаа боложо, редколл...гиин хүдэлмэридэ партийна эх... организацинуудай хабаадалсада...гүй дэрээһээ боложо, советскэ ба...далые, советскэ хүнүүдые харда...гүрдэһэн статьянууд гарадаг бай... Энэнь ехэхэн политическэ ба идео...логическа алдуу болоно.

Эдэ бүхы дутуу дундануу... шалтагааниинь юун бэ гэхэд... ВКП(б)-гэй райком, хамагай т... рүүндэ пропаганда ба агитаци... таһаг болбол энээнһээ урда редак...ционно коллегинүүдые шэлэн аба... ба баталха хэрэгтэ хайша хэрэг... хандадаг, редколлегинүүдтэй хэд... дахин семинар ба зүблөөнүүд... үнгэргэһэн байбашье, ханын газе... тэнүүдэй хүдэлмэриие муугаар х... надаг ба тэдээндэ саг үргэлж... заабари, туһаламжа үгэдэггүй ба... гаа.

Идеологическа хүдэлмэри дээр... элирүүлэгдэһэн дутуу дундануу... хадаа пропаганда ба агитациин х... дэлмэрилэгшэдые бүри һайнаар х... дэлмэрилхыень,—өөһэдөө һураж... байхыень райнойгоо идеологичес...ка хүдэлмэреэр үдэр бүри һонирхо... жо, тэрэниие зүб харгыгаар... ябуулжа байхыень уялгална.

«Звезда» ба «Ленинград» гэж... журналнууд тухай ВКП(б)-гэ... ЦК-гэй тогтоол болбол мүн хан... газетэнүүдэй хүдэлмэриие идео... логическа талаарынь һайжаруу... хыемнай манда эрид һануул... оруулна гээшэ.

Бүхы партийна эхин организац... нуудай секретарьнарай, пропаганд... ба агитациин хүдэлмэрилэгшэд... зорилгонь хадаа ханын газет... большевистскэ шүүмжэлэл... өөрынгөө шүүмжэлэлэй трибуна бол... гохо ажал хүдэлмэриингөө дуту... дундануудые элирүүлдэг шүр... хурса зэбсэг болгохо ябадал мү... Иигээл һаа ханын газетэнүүд... дайшалхы хуудаһанууд болбол х... дэлмэришэд ба алба хаагшад... дунда нэрэтэй хүндэтэй боложо... шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэ... ба үлүүлэн дүүргэхэ эрюун һайжа... хэрэгтэ өөрынгөө үүргые бодото дэ... рэнь бэелүүлхэ байна.

Г. Атутов,—ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Партиин Устав тухай хөөрэлдөөн

5. КАНДИДАТСКА СТАЖ

Партида ороһон хүн бүхэндэ нэгэ жэлэй болзор соо кандидатска стаж тогтоогдонхой. ВКП(б)-гэй Устав дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, партиин программа, Устав ба тактикатай кандидадые танилсуулхын тулада, мүн кандидадай өөрынь шанар шадабариие шалгахыень парторганизациие хангахын тулада кандидатска стаж шухала байна.

Агуусхэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтын урда тээ, кандидатска стаж гэрангүйгөөр партиин члендэ абтадаг байгаа. Партиин нюуса байдалда байһан революциин урда тээхи үедэ партиин зэргэнүүдтэ найдабаригүй хүнүүдэй шургажа боломоор аюул байгаагүй бэлэй. Тэрэ үедэ партида оролго хадаа аюул, хохидолоор болон тэмсэлээр дүүрэн ажабайдалда дамжажа ороһон ябадал байгаа гээшэ. Иимэ оршон байдалда партида орогшодые кандидатска стаж тогтоожо дабхар шалгахын хэрэггүй байһаниинь ойлгостой.

1919 оной эсэстэ кандидатска стаж түрүүшынхеэ тогтоогдоһон байгаа. Энэ үедэ сагаангвардейскэ арминууд удаа удаагүүр диилдээд, советскэ засагай гүйсэд илахань зайлашагүй болоод байгаа һэн. VIII Бүхэроссийскэ партийна конференциин (1919 оной декабрь) тогтоолой ёһоор, „Партиин членүүдэй кандидадуудай тухай" гэжэ шэнэ бүлэгээр партиин Устав нэмээгдэһэн байна. „Шэнэ членүүд хадаа кандидадуудай тооһоо нютагай партийна комитедүүдээр абтаха..." гэжэ Устав дотор бэшэгдэнхэй.

Кандидатска стажые зүбөөр дүүргэжэ гараха хэрэгтэ партиин ямар удха шанар олгодог байһаниинь, энэ асуудал тушаа Ленинэй хэлэһэн тусхайта заабаринуудһаа харагдана „Правительственна партида орохые мүнөө үедэ айхабтар ехээр дуралнад" гэжэ 1922 оной мартда нүхэр Молотовой нэрэтэ бэшэһэн бэшэгүүд соогоо Ленин уридшалан һануулһан ба энээнтэй дашарамдуулан кандидатска стажын болзорыень һунаахые дурадхаһан байна.

„Партиин шэнэ зорилгонууд ба бүхэжүүлгэ тухай" резолюци соогоо партиин XI съезд болбол кандидадуудтай ябуулагдаха хүдэлмэриие һайжаруулхын шухала байһанда анхаралаа табиһан юм. Кандидадуудые партиин члендэ юрэл оруулжархиха бэшэ, харин тэдэнэрэй революционно үнэн сэхэ, тэрэшэлэн политическэ оюун мэдэрэлэйнгээ талаар партида үнэхөөр туһатай байһыень тодорхойлхо шухала гэжэ зааһан байна.

Хожомынь партиин XII съезд хадаа партида абтаха бүхы хүнүүдэй нэмэлтэ шалгалта болохо ёһотой кандидатска стажые нарияар сахиха шухала тухайда бүхы партийна организацинуудта һануулһан юм.

1935 оной декабрьда болоһон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пленум хадаа залуу коммунистнуудтай ябуулха хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа табиһан байгаа. „Өөрынгөө партийна организациин хүтэлбэреэр болон туһаламжаар,—гэжэ пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ,—партиин шэнэ кандидат ба член бүхэн партийнабэшэ байһанаа большевистскэ эмхидхэлдэ ороһоноойнгоо бүхы харюусалгые дары мэдэрхыень, мүн тойрожо байһан ниитэ зоной үмэнэ партиин хэрэгэй түлөө харюусалгаа мэдэрхыень түйлаха шухала".

ВКП(б)-гэй Уставай ёһоор, хүдэлмэришэд, тарясшад ба интеллегенцидэ бүлтэндэнь хабаадаха нэгэ жэлэй турша дотор кандидадай өөрынь шанар шадабариие һайса шалгаан үзэжэ, мүн тэрэниие партиин члендэ ороходо болохо болохогүйе шалгадаха гэ шэ. Теэд хэрбээ партида абтаһанайнгаа һүүлээр кандидат тухай мэргэжархидаг байгаа һаа, хэрбээ тэдэнэрэй дунда хүдэлмэри ябуулдаггүй байбал, тайлбарилан хэлэхэдэ, хэрбээ кандидатска стажые хооһон еһо дүүргэхэ тэдыгээр хязаарладаг байгаа һаа,—кандидатска стажын болзорынь зайлашагүй удаарха гээшэ. Организацида болзорһоо дүүргэһэн стажтай аад, члендэ абтаагүй олонтоото кандидадуудай байха ушар хадаа партийна лоторхи хүдэлмэриин һулаар табигдаһанай, коммунистнуудые большевистскэ еһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгэй мартагдаһанай гэршэ мүн болоно.

Кандидатска стажын хооһон ёһо дүүргэлгэ бэшэ, харин үнэхөөр ехэ шалгалта байхын тулада партийна эхин организацинууд кандидадуудые хүмүүжүүлхэ тухай анхаралаа хододоо табижа байха ёһотой. Абаһан партийна документ хадаа партийнабэшэ байһанаа большевистскэ эмхидхэлдэ орожо эхилһыемни гэршэлнэ гэжэ залуу коммунист бүхэн кандидадта ороһон сагһаа хойшо мэдэрхэнь шухала. Ленин-Сталинай партида хабаадаһанайнгаа үндэр харюусалгые тэрэнэй мэдэрхэнь шухала. Энэ хадаа ВКП(б)-гэй членэй кандидадуудые эрдэм соелой талаар хүмүүжүүлхэ тушаа саг үргэлжын хүдэлмэреэр түйлагдаха байна.

Партийна организаци болбол ВКП(б)-гэй Уставаар хараалагдаһан партиин членүүдэй уялгануудынь мүн лэ кандидадуудай уялганууд гээшэ гэжэ кандидадта ороһон хүн бүхэндэ ойлгуулха ёһотой. Тиихэтэй хамта, Уставай заабариие нягтаар бэелүүлхэ, мүн тэдэнэ тэ үгтэһэн эрхын талаар партиин членүүд ба кандидадуудай хоорондохи илгаае сахиха хэрэгтэй. Партиин членэй кандидат болбол зүбшөөхэ голостой байха, тэрэ хадаа партийна органдо һунгаха ба һунгагдаха эрхэгүй. Партийна организациин найдабариие харюулжа, партиин бодото член болохо гэбэл, ВКП(б)-гэй членэй кандидат хадаа ажалай ба гүрэнэй жаяг заршамые сахиһанай эрхим жэшээ харуулха, олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха дүй дүршэлдэ һуража, партийнабэшэ нүхэдтэ холбоо жэшээ боложо үгэхэ ёһотой.

Уставай эрилтын ёһоор, кандидат бүхэн партиин программа, тактика ба Уставтай танилсаха уялгатай. Зүгөөр, энэ танилсалгын формо, политическэ һуралсалайнь аргануудхадаа кандидат бүхэнэй бэлэдхэлһээнь дулдыдажа гараха ёһотой. Хэрбээ зарим нэгэниинь Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай зохёолнуудые өөрөө үзэжэ, марксистско-ленинскэ теориие түрүүшын зохеоли удаар үзэжэ шадаха байгаа һаань, харин нэгөөдүүлыень кружогуудта нэгэдүүлхэдэ туһатай байха гээшэ. Зарим кандидадуудые партиин бэлэдхэлэй членүүдэй туһаламжаар тус тустань һургажа боломоор байха.

Кандидадуудые большевистскэ ёһоор хүмүүжүүлгэ хадаа гансал партийна һуралсалаар хизаарлаха бэшэ гээшэ. Тэдэнэрые партийна организациин бодото хүдэлмэридэнь хабаадуулха шухала. Кандидадта абтаһан хүн болбол большевистскэ коллективэй хубинь байһанаа, партиин ниитэ хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа партийна механизмын шүрэб байһанаа дары мэдэрхэнь шухала. Энээл иимэ ушар байдалда байгаа һаа, партиин кандидадууд хадаа оюун мэдэрэлтэ жаяг заршамай ёһоор, дааһан хэрэгэйнгээ түлөө үндэр харюусалгатай байхаар хүмүүжүүлэгдэхэ гээшэ.

Һайнаар бэлэдэгдээд үнгэргэгдэһэн партийна суглаанууд хадаа кандидадуудые большевистскэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зайлашагүй һургуули мүн болоно. Организациин ээлжээтэ хэрэгүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсажа, коммунистнууд нягтаар жагсана, тон олон янзын асуудалнуудые болото дээрэнь хайшан гээд шиидхэхэ, бэрхэшээлнүүдые хайшан гээд диилэхэ байдалые ойлгожо абана. Партиин членэй кандидадууд хадаа партийна суглаан дээрэ бүхы партиин ажабайдалда хабаадалсана, ниитэ партийна хэрэгэй түлөө харюусаха байһанаа мэдэрнэ, эмхидхэл ба жаяг заршамай дадал дүршэлые өөртөө ойлгожо абана.

Членскэ түлбэреэ түлэхэ, энэ партийна түрүүшынгээ уялгые ВКП(б)-гэй членэй кандидадуудай саг соонь дүүргэжэ байхынь түлөө анхаралаа табиха шухала. Партиһаа зарим нүхэдэй холодолго, эдибхигүй байха ябадал членскэ түлбэреэ түлэхэгүйн, мүн өөрынгөө организациин суглаанда байхагүй ушарһаа үсөөн бэшэ эхилнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ „Хүндэтэ шалтагаантай бэшэ аад, гурбан һарын турша дотор членскэ түлбэреэ түлөөгүй байһан партиин членүүд ба кандидадууд партиһаа гараһанда тоологдохо, энээн тухай партиин райкомоор гү, али горкомоор баталагдаһан тогтоол партийна эхин организацаар абтаха байна",—гэжэ ВКП(б)-гэй Устав уридшалан һануулһаниинь ойлгостой.

Партиһаа кандидадай иигэжэ таһарһанайнь түлөө харюусалга олонхи ушарта тэрээндэ өөртэрь тудахаһаа гадна, мүн партийна организациин бюродо нилээд харюусалгань тудаха байна. Бюрогой членүүд хадаа үшөө хүсэд хүмүүжээгүй залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ гэһэн өөрынгөө үүргые үсөөн бэшэ мартажархидаг байна.

Хэрбээ партийна организаци кандидадуудые ямар нэгэн даалгабари дүүргэхэдэ хододоо хабаадуулдаг байгаа һаань, тэдэнэрэй шадабариие шалгажа шалгаха байна. Даабари үгэхэлөө бэлэдхэлыень хаража абаха хэрэгтэй. Партийна даалгабаринуудые эгээлээр табиһан ушар хадаа кандидадуудые һайнаар шалгажа үзээд, тэдэнэй эмһүнүүдые саг соонь заһаха, тэдэнэрэй хүдэлмэридэнь туһаламжа үзүүлхэ, тэдэнэрые болбосоржон большевигууд болгон хүмүүжүүлхэ арга олгоно.

Сталинска шэнэ табанжэлэй парторганизацинуудай үмэнэ хэдэн үргэн ехэ олон янзын зорилгонууд байна, партийна даалгабаринууд удхаараа тиимэл олон янзын байха ёһотой. Тус зорилгонуудые хэрэг дээрэнь хараагаар дүүргэхэб, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ зам дээрэнь ушараһан бэрхэшээлнүүдые хэр зэргэ зоримгойгоор дабаха гэрэнэб, ажалшадай культурно-ажахын һайжаруулха туһай Эхэ оронойнгоо оборонно ба ажахын хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ тухай хэрэгтэ анхаралаа табинаб—энээгээр кандидадуудай өөһэдынь шанар шадабари, тэдэнэрэй оюун мэдэрэлнэ, партиин агууехэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байһыень шалгаха шухала. Большевигууд хадаа бодото хүдэлмэри дээрэ, партиин политикые хэрэг дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ болбосордог, хатуужадаг байна.

Парторганизациин үдэр бүриин олон янзын ажабайдалда кандидадуудые хабаадалсуулдаг байһан, иимэл ушар байдалда байһан партиин кандидадуудые большевистскэ заншалай ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ шадаха байна.

Г. Броварский,
(„Правда", сентябриин 23).

Донбассай хүгжэн бадаралта

...скэ шулуун нүүрһэнэй бас... болбол «Бүхэсоюзна кочегар...жэ һайшаалтайгаар тоолог... Оронии социалистическэ ...триализацилгын жэлнүүд соо ...листскэ партиин ба советскэ ...й зориг хүсэлөөр энэ бассейн ...н дэлхэйн хамагай хүсэгэ ба ...ескэ талаараа нэбтэрүүлэгдэ... нүүрһэнэй бассейнүүдэй нэгэ... болоһон байна.

...шан шахтануудые техническэ ...рынь шэнэдхэн байгуулһанай ...үеын машинануудаар хан...һан шэнэ шахтануудые бари... ашаар, Донбасс болбол дайн... урда тээ орон соо гаргагдажа ... шулуун нүүрһэнэй 60 тухай ...нтыень ба коксовалагдалаг ...нэй 75 гаран процентыень ...аг байгаа.

...хтернуудай ажаһуудалай хэ... тухай ехэ анхарал табигда...һэн. Тэдэндэ олонтоонной гэр ...нууд, культурын байшангууд, ...нууд, больницанууд, амбула...нууд, столовочууд ба бусад ... газарнууд баригдаһан бай... Мүн Сталино, Ворошиловград, ...евка, Никитовка, Горловка ба ... городууд ургажа гараһан ба ...сон болгогдоһон байха юм.

...гэ ороноо хамгаалгын агууехэ ...й үдэрнүүд соо энэ баялиг ...ние немецүүд эзэмдэһэн бай... Тэдэнэр өөһэдынгөө 22 һарын ...элгэ соо Донбассата нилээд ...ол ушаруулаа. Гитлеровецүүд ... шахтануудые һандарсан һэйл... олонтооной электрозаводые, ...лгын машинануудые, мотор...ые, вентиляторнуудые Герма...абаашаһан байна. Мүн фаши... болбол өөһэдынгөө тэрьедэн ...ижа байха үедөө нилээд тооной ... үнэтэ түхеэрэлгэнүүдые үгы ... байха юм.

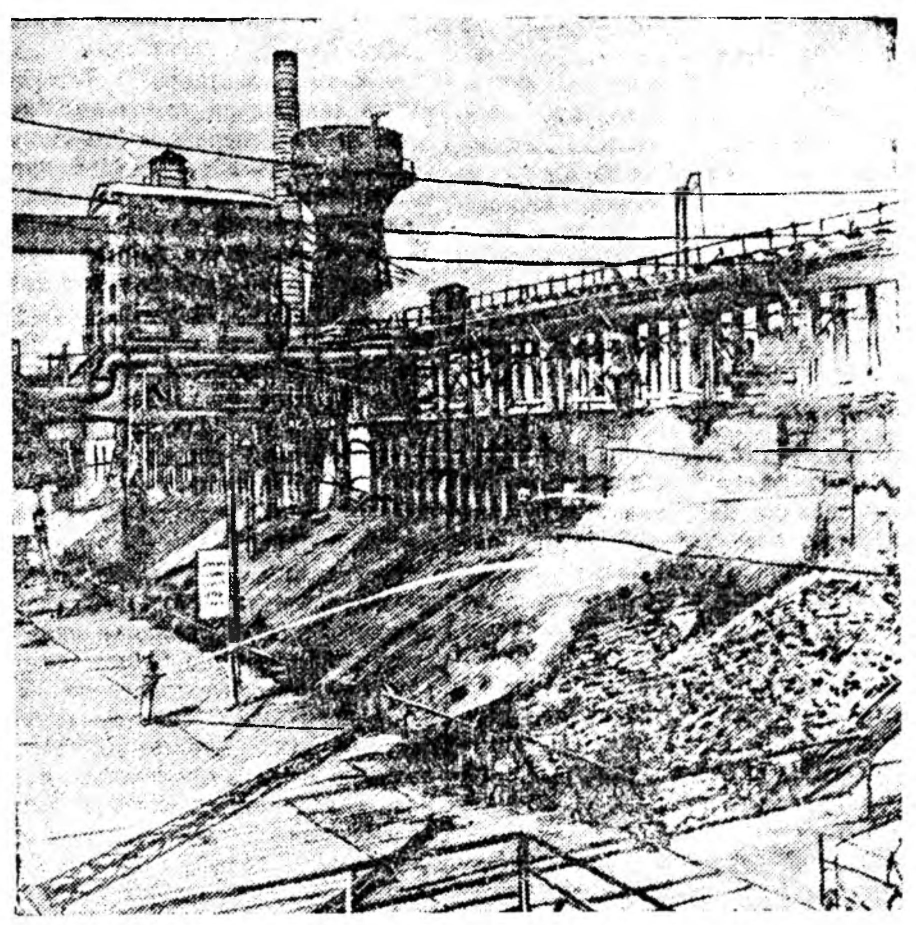
...эдэ дээрээ 314 гол шухала ...нүүд ба шэнээр баригдаһан ...хтанууд һандаргагдаһан, угаа ...тооной ажаүйлэдбэриин гэр ...анууд, 5 миллион гаран дүр... метр хэмжээнэй барилга... үгы хэгдэһэн, бүхы ... гэрнүүдэй ба культурна ...удалай албан газарнуудай ...нэй гурбан хубиль шатаагда... байгаа. Томонууд ажаүйлэд... центрнүүд болохо Сталино ...рошиловград, мүн тэрэшэлэн ...овка, Макеевка. Лисичанска ...вка, Красный луч. Шахты ...эргын городууд ехэхэн һан... дайрагдаа.

...эн арбаад мянган советскэ ...д зобоожо туляагдаһан ба ...нуудай нүхэн уруу хаягдаһан ... юм.

...мецкэ эзэмдэгшэдэй намнаг... дары, парти ба прави...тельствын заабариин еһоор һэргээн ...оолгын хүдэлмэри Донбассата ...эн байна. СССР-эй нэгэдэхи ...һэнэй-металлургическа базые ...элгэдэ бүхы орон туһалаа. ... болбол энэ хэрэгтэ угаа ехэ ...энэй мүнгэн зөөри һомолоо. ... районние дайсанай эзэмдэл... сүлөөлһэн үдэрһөө хойшо ...эн гурбан жэлэй турша соо ... бодхоолгодо 4 миллиард ... түхэриг гаргашалагдаһан ба ... ехэ хүдэлмэри ябуулагдаһан ... Шахтануудһаа 550 миллион ... кубическэ метр уһан гарга...сабэрлэгдэбэ. Энэнь таба зуу... метр гүнзэгы 100 дүрбэлжэн ...метр талмайтай газар ... нүүрые хуурай ...жо хатааһантай адли ... юм. 2,3 миллион дүрбэлжэн ... гэр байрын талмай, 3,5 мил... дүрбэлжэн метр талмайда ...йлэдбэриин гэр байрануд ба ...лтанууд, 95 клубууд, 76 боль...нууд, 58 һургуулинууд гэхэ ... һэргээн бодхоогдоо. 8 мянган ... умсын байрын гэрнүүд мүнөө ...дажа байна ба жэлэй эсэстэ ...лалгада ургэхэ болоно. Мүнөө ... дайнай урда тээхи нүүрһэ гар... хэмжээнэй хахадые гарга... байгаа 146 гол шахтанууд ба ...жэ шахтанууд Донецкэ бас... һэргээн бодхоогдоһон ба ... баригдаһан байна.

...950 ондо бассейние гансал һэр... бодхоожо дүүргэхэ бэшэ ха...тэрэние дайнай урда тээхи... үлүү һайн болгохо, техническэ ... дээдэ хэмжээндэ хүгжөөхэ ... зорилго Донбассай горнягүү...умэнэ табанжэлэй түсэбөөр та...даһа. 1950 ондо Донецкэ шахта... болбол дайнай урда тээхи ...нһээ нилээд үлүү ехэ нүүрһэ ...доо ургэхэ еһотой. Шахтанууд ... техническэ үндэр дээдэ хэм... һэргээн бодхоогдохо еһо... Энэ ябадал болбол нүүрһэ ...лгын бүхы процессые али ...оор механизацилха, гарай ...ые тон ехээр хабаха ябадалые ...ха еһотой болоно.

...Донецкэ бассейн байгуулагда... 100 һаа үлүү жэл болоо. Дай... урда тээ баригдаһан мүнөө үеын шахтануудай хажуугаар, мүн лэ хадын хүдэлмэринүүдэй талаар һулаар хүгжэһэн хүсэд оньһожоруулагдаагүй барилганууднтай ба ургэлтын установкануудтай хуушан шахтанууд олон бии. Энэ хадна нүүрһэ гаргалгын хүгжэлтэдэ, хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ ябадалда һаад болодог байгаа. Мүнөө һэргээн бодхоолгын хүдэлмэриин ябаса соо шахта бүхэнние нүүрһэ гаргалгын түрүү техникын бүхы эрилтэнүүдые хангаха болгохын тула ехэхэн шэнэдхэн байгуулга бэелүүлэгдэхэнь шухала.

Донбасс. һэргээн бодхоогдоһон Старо-Макеевскэ химическэ завод 8 һарынгаа программые 103 процент дүүргэбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һэргээн бодхоогдоһон коксово цехын юрэнхы түхэл.
С. Гендельманай фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Донбассые техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлгэ шэнэ табанжэлэй хамагай шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Немецкэ эзэмдэгшэдээр бүримүһэн шахуу һандаргагдаһан нүүрһэнэй машино-бүтээлгын заводуудые һэргээн бодхоолгоор тэрэнние бэелүүлгэ эхилһэн байна. Мүнөө эдэ заводуудай дайнай урда тээхи хүсэниинь ба дайнай урда тээхи бүхы үйлэдбэриин номенклатурань гол түлэбтөө һэргээн бодхоогдоһон байна. һэргээн хүгжөөгдэһэн предприятинүүд болбол 1,5 мянгаһаа дээшэ тоной бутаруулдаг машинануудые, 12 мянга тухай электросверлонуудые, 800 гаран скребково транспортернуудые, 420 электровозуудые, 77 мянган вагонеткэнүүдые, табан мянган насосуудые, хоер мянга гаран томонууд ба дунда зэргын электролебедкэнүүдые Донбассата үгөөд байна. Үйлэдбэрилгэ ехэтэй хэдэ хэдэн шэнэ машинанuудые өөрөөрөнь үйлэдбэрилэн гаргаха ябадал нэбтэрүүлэгдэжэ, шахтануудта ашаглан хэрэглэгдээд байна. Тэрээнһээ гадна заводууд болбол 20 тухай шэнэ машинануудай туршалгын конструкцинуудые зохеоһон ба гаргаһан байна. Эдэнэй олонхинь шалгалтые дабажа гараһан ба өөрөөрөнь үйлэдбэрилэн гаргалгада бэлэдхэгдэжэ байна. Түрүү зэргын техникэ машино-бүтээлгын предприятинүүдтэ ургэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, УССР-эй Наукануудай Академиин электрогагналгын Институдай туһаламжатайгаар ба мүн академик Патоной хабаадалгатайгаар Ворошиловай нэрэмжэтэ Торецкэ завод дээрэ вагонеткэнүүдые автоматическаар гагнаха ябадал нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Энэнь продукци гаргалгые хоер дахин дээшэлүүлнэ ба мүн шанарыень нилээд һайжаруулна.

Гэбэшье, эдэ бүгэдэ машина ба механизацинуудай талаар нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин эрилтэнүүдые үшөөл хангажа шаданагүй. Тиимэ ушарһаа нүүрһэнэй ажаүйлэдбэри болбол хүдэлмэрөө үшөө ехэ хэмжээтэйгээр ургэлхэхэ еһотой. Мүнөө заводуудые һэргээн бодхоохо ба ургэдхэхэ ябадалтай хамта, Краснодонско, Хачжонковско ба Чистяковско гэхэ зэргын шэнэ заводууд баригдажа байна. Билэнэр болбол 1947 оной түрүүшын хахадай эсэстэ 3—4 нүүрһэнэй трестнүүд бүхэнэй дэргэдэ нэгэ рудо-заһабаринн завод ба трест бүхэнэй дэргэдэ электромеханическа мастерскойнуудые байгуулха еһотойбди.

Шахтануудые механизацилга болбол тон шухала удхашанартай. Энэ талаар ехэ юумэ хэгдэнхэй. 10—14 тоннын хүндэ электровозууд, мүн тэрэшэлэн ехэ ашаа ашаалдаг гурбан тонный вагонеткэнүүд газар дорохи хүдэлмэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ байна. БМТ—1 гэжэ үрэмдэлгын машина лавада табигдаа, энэ машина өөрынгөө хүсэнэй талаар мүнөө ашаглагдажа байгаа машинануудые хоер дахин дабаха юм.

Научно-шэнжэлэлгын ажал-ябуулгые хамагай ургэнөөр хүгжөөнгүйгөөр Донбассые түргэнөөр ургэхэ гээшэ бэрхэтэй хэрэг. Сталино городто Донецкэ научно-шэнжэлэлгын институт эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байгаа инженернүүд болбол шэнэ түхэлэй электровозуудые байгуулха шэнэ янзын бэхижүүлгэнүүдые нэбтэрүүлхэ, уһанда абтаһан шахтануудһаа уһыень бэлэжэ абаха ябадалые рационализацилха, шэнэ вентиляторнуудые оньһожоруулха гэхэ зэргын асуудалнуудые шудалжа байна. Макеевскэ аюулгүйн техникын научно-шэнжэлэлгын институт һэргээн бодхоогдохотойгоо хамта ургэдхэгдэжэ байна. Нүүрһэнэй машинануудые проектироваладаг Московско институт өөрынгөө хүдэлмэрние ургэдхэжэ байна. Нүүрһэнэй машино-бүтээлгын заводууд дээрэ конструкторска бюронууд бэхижүүлэгдэжэ байна.

һэргээн бодхоолгын хүдэлмэрние барилгын материалаар хангахын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгоор 1946—1947 онуудай турша соо кирпичисын ба шлако-блоково 59 заводуудые, известково 2 заводые, һайн шүнартай бүхэ гипс хэдэг заводые барижа бүтээхэ, модо болбосоруулгын 3 комбинадые, столярна 17 мастерскойнуудые байгуулха, эльһэнэй ба шулуунай шэнэ карьернүүдые эмхидхэхээр хараалагдана.

Шахтанууд ба заводуудай ургэн гарахатай хамта байрын гэрнүүд, театрнууд, клубууд ба кинонууд, культурын байшангууд, библиотекэнүүд, больницанууд ба поликлиникэнүүд, хүүгэдэй садууд, амаралтын гэрнүүд, столовонууд ба магазинуудые һэргээн бодхоолгын ба барилгын талаар угаа ехэ хүдэлмэри Донбассата ябуулагдажа байна.

Манай ороной бүхы арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэдэ угаа ехэ удхашанартай Донбассые түргөөр һэргээн хүгжөөхэ хэрэгтэ большевистскэ парти ба советскэ правительство болбол хамагай ургэн туһаламжа үзүүлнэ.

Донецкэ шахтернууд болбол нүүрһэ гаргаха хэмжээгээ дээшэлүүлхын шухала тухай сталинска заабарние бэелүүлхээр бэлэн ба Донбассые хүсэлөөр һэргээн хүгжөөхэ ябадалые түргэдхэхые эрмэлзэнэ. Түрүү зэргын шахтернууд—сталинска шангай лауреат-зарубщик Лука Говоколосов, СССР-эй Верховно Советэй депутат, врубово машинист Иван Изотов, мүн тэрэшэлэн проходчигууд нүхэд Лукичев, Денженко, Умрихин, Запорожец ба бусад олон нүүрһэшэдэй алдар нэрэнь бүхэ ороондо мэдээжэ. Эдэнэр бүгэдэ шэнэ стахановецууд Донецкэ горнягуудай хуушанай алдарта геые залгамжалагшад гээшэ. Донбассай хүгжөөгдэһэн ба техническэ талаар оньһожоруулагдаһан шахтанудай түрүүшүүл-новаторнуудай армиин ургаха ба ургэдхэ байһандань дамжагүй.

Донбассата бүхы оромнай туһална, юундэб гэхэдэ, тэрэние һэргээн бодхоолго гээшэ бүхы советскэ арадай үнэн зүрхэнэй дүтын хэрэг болоно.

Д. Оника —СССР-эй Баруун районуудай нүүрһэнэй ажаүйлэдбэриин Министр.

Мухаршэбэртэ ажаүйлэдбэриин предприятинууд гээгдэнэ

Нютагай ажаүйлэдбэриин Мухаршэбэрэй аймагай предприятинууд, олзобориин артельнүүд ба инвалидуудай кооперациин артельнүүдэй хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутуу дундануд байна. Аймагай промкомбинат 1946 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые оройдоо 70,1 процент дүүргэһэн ба мүн Хонхолойн эдеэ-хоолой комбинат 84,5 процент, „Прогресс" гэжэ артель—67,1 процент, Александр Матросовой нэрэмжэтэ артель—55,8 процент дүүргэһэн байна.

Нютагай ажаүйлэдбэриин аймагай предприятинууд ургэн хэрэглэлэй эд бараа болон эдеэ-хоолой зүйлнүүдые ассортиментын талаар гаргахатү зөөөр оройдоо дүүргээгүй байшоо. Жэшээлхэдэ, „Прогресс" гэжэ артель 1946 оной түрүүшын хахад жэл соо хубсаһа оелгын түсэб—16,2 процент, арһа элдэлгын ба болбосоруулгын түсэб—47,6 процент, хомут-тоног ба бусад хэрэгсэлнүүдые оелгын түсэб—52 процент гүйсэдхэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн промкомбинадай модо дархалалгын цех ба гутал оедог цех энэ жэлэй түрүүшын хахад соо өөһэдтөө даалгагдаһан түсэбые дүүргээгүй, мүн гурбадахи квартал соошье муугаар лэ хүдэлмэрилһэн байна.

Хонхолойн эдеэ-хоолой комбинадай материально техническэ база 1946 оной ургаса—хартаабха болон бусад овощно культурануудые болбосоруулхаар бэлэн бэшэ байхаһаа гадна, тарня хадагалха 6 йра барилганууды түхеэржэ шадаагүй байха юм.

Нютагай ажаүйлэдбэриин Мухаршэбэрэй аймагай предприятинуудай ба олзобориин артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө предприятинуудые үбэлдөө ямаршье һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхын тула бэлдэжэ шадаагүй. Эдеэ хоолой комбинадайхин, мүн тэрэшэлэн олзобориин артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд эдеэ-хоолой зүйлнүүдые болбосоруулха үйлэдбэриин цехүүдые ургэдхэжэ шадаагүй. Комбинадай ба артельнүүдэй цехүүдтэ хэрэгтэй бочко гэхэ мэтын амһарта хэрэгсэлнүүдые бэлэдхээгүй байнад.

Комбинадуудай ба артельнүүдэй хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 1946 оной түрүүшын хахад соо оройдоо 60 процент хүрэһэн байха юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, тус аймагай предприятинуудай ба артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд дүршэлтэ кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар тон муугаар хүдэлмэрилһэние гэршэлнэ. Үнэндөө комбинадууд ба артельнүүд дээгүүр хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ техническэ ба стахановска һуралсал эмхидхэгдээгүй байха юм.

Аймагай предприятинуудай хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри муугаар табигдаһан, социалистическэ мүрысөөн бодотоор дэлгэрүүлэгдээгүй. Социалистическэ мүрысөөн тухай олон тоото суглаа зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, уялганууды абадагшье байгаа һаа тэрэнь бодото дээрэ дүүргэлгэ болгогдоогүй байшалаг юм.

Эдэ бүгэдэ хадаа хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэри дээрэ шэнэ шэнэ нөөсэлнүүдые гаргаха ябадалда һаад түбэг ушаруулна.

Аймагай промкомбинадай үйлэдбэрилэн гаргаһан продукцинуудай дунда шанар муутай зүйлнүүд нилээд ехэ байһаниинь элирүүлэгдээ. Жэшээлхэдэ, валенка, тапочка, бээлэй ба полушубканууд тон муугаар оедоһон байха юм. Теэд гологдо гаргаха ябадалгай промкомбинадай ба промартелиин хүтэлбэрилэгшэд һүүлэй үдэр хүртэр тэмсэдэггүй байба. Үйлэдбэриин түсэб һараһаа һарада дүүргэдэггүй байһан дээрэһээ Мухаршэбэрэй комбинадууд ба олзоборилгын артельнүүдэй мүнгэн сангай байдал хэлэшэгүй муу зэргэдэ оруулагданхай. Комбинадууд ба артельнүүд 165 мянга 600 түхэригэй кредиторско ба 119 мянган 300 түхэригэй дебиторско үридэ ороһон байна. Олзобориин артельнүүд членүүдтээ салин хүлһые хоёр гурбан һарын турша соо түлэдэггүй байна.

Комбинадуудай, олзобориин артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд урда табигдаад байһан хэрюусалгата зорилгонуудые дүүргэхын түлөө өөһэдынгөө хүдэлмэри дээрэ эрид хубилалта хэхэ ёһотой байһан аад, мүнөө гурбадахи квартал соошье хуушанайнгаа зангаар хүдэлмэрилжэ, түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй байһаар.

Тус предприятинуудай хүдэлмэрние һайжаруулхын тула комбинадууд ба артельнүүд дээгүүр нэн түрүүндэ ажалай жаяг зэрэшамые һайжаруулха, социалистическэ мүрысөөе ургэнөөр дэлгэрүүлхэ, кадрнуудые бэлэдхэхэ, ажалай эмхидхэл ба бүридхэлые һайжаруулха болон мүнгэн сангай хэрэгые зүбөөр ябуулха шухала байна.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэтэеэ хамга, хүдэлмэришэдэй ба артелиин членүүдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэрние дээдэ хэмжээндэ табиха, хүдэлмэришэдэй ажабайдалые һайжаруулха шухала болоно.

Мухаршэбэрэй промкомбинадай директор нүхэр Добровольский, Хонхолойн эдеэ-хоолой комбинадай директор нүхэр Ниродов гэгшэд комбинадуудайгаа ажал хүдэлмэрние эрид һайжаруулхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Е. Хепхеев.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшүүл. «Парижска коммуна» гэжэ Москвско гуталай фабрикын стахановка Е. И. Ильюхина гэгшэ Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин ойе, жэлэйнгээ хоер нормые дүүргэжэ, тэмдэглэхэ уялга абаба.
В. Поляковой фото.

СЛЕСАРЬ НАГАЙЦЕВАЙ ОНЬҺОЖОРУУЛГА

Депогой слесарьнууд тусхай аппарадуудые заһабарилхын тула эпээние задалхадаа ехэ удаан саг гээдэг байһан юм.

Энээние химдадхан түргэдхэхын түлөө слесарь нүхэр Нагайцев гэгшэ нилээд удаан саг соо оролдобо. Теэд Октябриин түрүүшын декада соо тэрээнэй зохеоһон түхеэрэлгые шалгажа үзөөд, үйлэдбэридэ хэрэглэхэ гэжэ шиидхэгдэбэ.

Аппарат задалалгада урдань гурбан хүн хүдэлмэрилжэ байдаг һаа, мүнөө өөрынгөө түхеэрэлтые хэрэглэн нүхэр Нагайцев гансаараа хүдэлмэрилэн даалгабаря 300 процент гүйсэдхэнэ.

В. Петров

Пилорама түхеэрэжэ байна

Иволгын аймагай „Авангард" гэжэ колхоз гидроэлектростанциингаа дэргэдэ пилорама түхеэрэжэ байна.

Энэ станци ашаглалгада оруулагдахадаа колхозойнгоо ажахыда ехэхэн аша туһа хүргэхэ болоно.

Б. Дансорунов.

„Б. М. Үнэн" газетын материалаар хэмжээ абтаба

Зэдын аймагай Дырестэйн сомоной „Социализм" колхозой колхознигууд 22 экземпляр „Бүрят-Монголой Үнэн" газетые захиһан байгаа. Теэд эдэ захиһан газетэнүүдынь сентябриин нэгэнһээ хойшо гаһалдашаһан байха юм.

Энээн тухай манай редакцида хүдөө бэшэгшэ нүхэр Жигмытов бэшээ һэн. Бэшэһэнэйнь еһоор шалган үзэхэдэ, тэндэ хэлэгдэһэн зүйлнүүд тон зүб байба. Тэндэхи почтын таһагые даагша нүхэр Цыренова гэгшэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөө, орондонь ондоо хүн томилогдоһон ба „Социализм" колхоздо газетэ абалшалга һайнаар табигдаба,—гэжэ Зэдын аймагай хэлхеэ холбоовой конторой начальник нүхэр Ф. А. Пугачев мэдээсэбэ.

Нүхэр Шульгина 108 наһа наһалба

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой член Варвара Васильевна Шульгина 108 наһа наһалба.

Варвара Васильевнагай нүхэртэйгөө хамта 1858 ондо Усть-Киран гэжэ нютагта айл боложо түбхинэхэдэнь, тэндэ нэгэшье айл үгы байһан юм.

Айл боложо һуухаһаа хойшо Варвара Васильевна 16 үхибүүдые түрэжэ хүмүүжүүлһэн байна. Мүнөө тус колхоздо нүхэр Шульгинагай 2 хүбүүнэнь ба 5 ашанарынь ажаһууна. Бэшэнэрэнь манай Эхэ ороной элдэб нютагуудаар хүдэлмэрилнэ.

Эсэгэ орооо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтдо нүхэр Шульгинагай 26 аша-үринэрнинь хабаадалсаһан байха юм.

Варвара Васильевна 108 наһатай болобошье, һонор хүнгэн зандаа. Заримдаа 4-5 километр таладада ядаагүй ошоод ерэдэг байна. Мүнөө Варвара Васильевна гэр доторхи ажалаа хэһээр лэ байна.

Б. Дымбрылов.

Сэлэнгын аймагай гүйсэдхэхэ комитет юу харанаб?

Сэлэнгын аймагай Гусиное-Озеро гэжэ поселок хадаа ажаүйлэдбэриин, зам харилсаанай нилээн ехэ центр болоһониинь хэдэшье мэдээжэ. Энэ поселок дээрэ Зүүн Сибириин түмэрзамай 5-дахи отделени БМАССР-эй Совминэй дэргэдэхи түлишын Управлениин №3 шахтын Управлени, Сэлэнгын леспромхоз, загаһанай завод, аймагай ажаүйлэдбэриин комбинат, 92 дахи хүсэдбэшэ дунда һургуули, кирпичисын завод, тоһоной завод ба бусад предприятинууд хүдэлмэрилжэ байна.

Гусиное-Озеро поселогто хэдэн олон хүдэлмэришэд, албахаагшад ба тэдэнэрэй бүлэнэр ажаһуудаг байна. Гэбэшье, энэ поселог хүсэд культурна болбосон болоожо шадаагүй Ажалшадай депутадуудай поселково совет болбол поселогтоо ариг сэбэр ба культурна байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэнэгүй. Эндэ үйлсэнүүд нэргүй, гэрнүүдтэ номер шьегүй. Тиимэ дээрэһээ тус поселогой ажалшадта ерэһэн бэшэгүүд, газетэнүүд эзэндээ хүргэгдэдэггүй байна.

Поселок дээрэ ариг сэбэрые сахиха ябадал хэлэшэгүй муугаар табигданхай. Угаалаһа, элдэб бог шорой гэхэ мэтые хаяха тусгаар газаргүй дээрэһээ хүн бүхэн өөһэдынгөө дуратай газарта адхажа ба хаяжа байдаг. Үнгэрһэн зунай турша соо поселогой үйлсэнүүдтэ ба талмай дээрэ элдэб модо тарижа ногооруулха ёһотой байһан аад, энэшье хүдэлмэрние дүүргээгүй.

Поселок дотор байгаа клуб, һургуули ба больница, үхибүүдэй яслиин гэрнүүд үбэлэй уладтаа һайнаар заһабарилагдаха ёһотой байһан юм. Теэд, энэ хүдэлмэрние ябуулаагүй дээрэһээ, мүнөө һургуулиин гэр, больница ехэлэ задагай байна.

Тус поселогой ажалшад өөһэдынгөө гэрнүүдтэ электриин гэрэл оруулха тухай хэдэн дахин электростанциин начальник нүхэр Беляевта хандаһан байха юм. Ажалшад өөһэдөө үүсхэл гаргажа, электролини татаха столбнуудые бэлэдхэһэн, столбын нүхэнүүдые малтаһан байна. Теэд эпэ үүсхэлые дэмжэхэһээ байтагай, улад зоной бүтээһэн бэлэн столбнуудта электрическэ лини татажа шадаагүй. Тус поселогой электростанциин хүдэлмэрилэгшэд хуушан лининүүдые засадаггүй ба электростанцинь тон муугаар хүдэлмэрилнэ.

Олониигын зөөри хогшолые урилтэ хохиролтоһоо сахиха уялгатай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө үүргые дүүргэдэггүй байна. Эгээл иимэ дээрэһээ Гусиное-Озеро поселок дээрэ элдэб спекулянтнууд сугларжа, хонжоо наймаа ябуулна. Тус поселок дээрэ байгаа участково инспектор нүхэр Гармаев гэгшэ ёһо журам эбдэһэн ба хонжоо-наймаа хэһэн хазагай ябадалнуудтай тэмсэхынгээ орондо, харин өөрөө наймаа хэдэг ба хуули ёһо эбдэгшэдтэй холбоорилдожо ябадаг болошоо.

Сэлэнгын аймагай милициин зүгһөө гүрэнэй хуулине сахихынгаа орондо тэрээние бүдүүлигээр эбдэжэ байдаг инспектор нүхэр Гармаевай ажал хүдэлмэрние шалгажа, еһотой хэмжээ абахаар байна.

Ажалшадай депутадуудай Гусиное-Озеро поселогой совет болбол өөрынгөө поселогой ажалшан арадта һайн байдалые хангаха ба тэдэнэрэй ажаһуудалые культурна болбосон болгохын түлөө тэмсэлые һаяын үдэртэ дээдэ хэмжээндэ табиха зорилготой.

Тиихэтэй хамга, Сэлэнгын аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй ба мүн Гусиное-Озеро поселогой организацинууд болбол энэ шухата участок дээрэ байгаа дутуу дундата зүйлнүүдые дары усадхахын түлөө бүхы эдибхитэдэе ба тоссоной хүдэлмэришэд ба албахаагшадые хабаадуулха ёһотой болоно.

Цоктоев.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Октябриин 23-да Нью-Йоркдо 51 гүрэниие түлөөлжэ байгаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи сессиин хоердохи шатань нээглээбэ. Энэ оной январь-февральда Лондондо болоһон тэрэнэй заседаниинуудһаа хойшо 9 һараһаа үлүү саг үнгэрбэ. Ниитын дайсанда эсэргүү дайнда хабаадаһан агуухэ державануудай нэгэн һаналһаа ба ехэ ба бага гүрэнүүдэй адли тэгшэ эрхын еһо гуримые ба хуулита интересүүдые сахиһанһаа бата бүхэ демократическа эб найрамдал байгуулхын түлөө арадуудай тэмсэлэй амжалтань нэн түрүүндэ дуллыдаха юм гэжэ сохом баталһан хэдэ халан событинууд уласхоорондын байдалда энэ үедэ болоһон байна. Эдэ гол эрилтэнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союз гайхамшагта түргэ дүүргэһэн ба дүүргэжэшье байна.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин ба тэрэнэй органуудай ажал-ябуулгада эхи табиһан Генеральна Ассамблейн түрүүшын сессиин нэгэдэхи шатада Советскэ республикануудай делегацинууд хадаа бүгэдэниитын аюулгүйн байдалай ба уласхоорондын организациин бүхы членүүдэй хүсэд адли тэгшэ эрхын үндэһэ һуури дээрэ сэрэгэй хойто үеын эб найрамдал байгуулхын асуудалнууд тушаа Советскэ Союзай хэлбэриишэгүй сэхэ ба еһо гуримые сахилаг байһаниие эли тодоор харуулһан байна. Энээниие жэшээлхэдэ, Грецидэ, Индонезидэ, Сиридэ ба Ливанда боложо байһан байдалнуудтай дашарамдуулан табигдаһан асуудалнууд тушаа Аюулгүйн Соведэй заседаниинууд дээрэ Советскэ делегацинуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд гэршэлнэ.

Демократическа эб найрамдалые байгуулхын еһо гуримые Советскэ Союз хадаа мүн Нэгэдэмэл нацануудай органууд болохо Аюулгүйн Совет, социальна ба экономическа Совет болон атомна энергиин хойноһоо хиналта хэхэ комиссиин саашанхи бүхы хүдэлмэриин үедэ, мүн тэрэшэлэн Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй хахад жал шахуу үргэлжэлһэн хүдэлмэриин үедэ шууд сэхээр хамгаалһан байна. СССР хадаа мүн Амгалан тайбанай Парижска конференци дээрэшье иимэ политика баримталаа.

Парижска конференциин хүдэлмэринүүдэй үрэнүүдые тодорхойлон хэлэхэдээ, нүхэр Молотов болбол агуухэ державануудай нэгэдэжэ ажаллаха ябадал хадаа уласхоорондын асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын үндэһэ һууринь болоно гэжэ тэмдэглэһэн байна. Конференци дээрэ эзэрхэжэ байһан Холбоото Штадуудай ба Англиин делегацинууд толгойтой группировко болбол энээниие түйлахаяа оролдоогүй. Харин англо-американска оронууд конференциин бусад хабаадагшадта өөрынгөө дуга хүсэлые баадхахын тула тэдэнэй талада байһан олонхи голосуудые ашаглаһан байха юм. Иимэ ябадал хадаа һайн үрэнүүдые үгэжэ шадахагүй байһаниинь ойлгосотой. Ушарынь хадаа, «Уласхоорондын конференцинүүд дээрэ бүхы хабаадагшадай адли тэгшэ эрхын гуримые сахижа, олонхиин хүбиие мүн лэ байгуулаад, энэ олонхиин хүбида оролдоггүй бусад гүрэнүүдэй хуулита интересүүдые тоохогүй байбал юушье түйлажа болохогүй». (В. М. Молотов).

Эдэ арсагдашагүй зүйлнүүдые хараалдаа абаха ябадал хадаа Нью-Йоркдо нээгдэһэн Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн сессиин хүдэлмэринүүдэй үрэтэй амжалтатай байхын шухалын шухала арга нүхэсэл мүн болоно.

Тиигэбэшье, энэ сессиин хүдэлмэринүүдэй түрүүшын үдэрнүүдтэ, мүн тэрэшэлэн үшөө тэрэнэй нээгдэхэһээ урда тээ, элид зүрюу тенденцинүүд гараһан байна. Тусхайлхала, Аюулгүйн Соведтэ агуухэ державануудай нэгэн һаналые түйлахын еһо гуримые зарим нэгэн делегацинуудай түлөөлэгшэд буруушаахые һэлэбэ. Энэ талаар Мексикын делегат Нахера гэгшэ үүсхэл гаргаба. Тэрэ хадаа генеральна секретариин тоосоо тушаа үгэ хэлэлгэнүүдые нээхэдээ, агуухэ державануудай нэгэн һаналай еһо гуримые буруушаахые һэдэһэн байна.

Тиимэ болотоloороо, арадуудай үрэтэ хани найрамдалые хүсэдэггүй бүлэг тусхай этэгээдүүд хадаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин эгээл гол үндэһэ һуурииие эбдэхые оролдоно гэжэ сессиин хүдэлмэринүүдэй эгээл эхиндэ эли болобо. Тиимэһээ советскэ делегат нүхэр Вышинскиин хэһэн нэгэн һаналай еһо гурим тушаа мэдүүлгэ хадаа генеральна комитедэй заседани дээрэ эгээл саг болзортоо хэлэгдэһэн үгэ болоно. «Энэ гурим хадаа бүгэдэниитын эб найрамдалые ба арадуудай аюулгүй байдалые хангаха зорилготой түс организациин бүхы ажал-ябуулгын эгээл гол һууринь болоно,—гэжэ нүхэр Вышинский хэлээ,—Энэ гуримые заахаашье хазагайруулжа яажашье болохогүй».

Сесси дээрэ үгэ хэлэлгые хизаарлаха гэһэн ба Ассамблейн зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан хэдэ хэдэн дурадхалнуудай антидемократическа ухаатай байһаниие шүүмжэлхэдэ һаад хэхэ гэһэн һэдэлгэнүүд хадаа Генеральна Ассамблейн хүдэлмэридэ бэрхэшээл ушаруулхын оролдолго болоно. Канадска делегаци хадаа «Генеральна Ассамблейн сагые арбилха хэмжээнүүд» тухай дурадхал оруулба. Өөһэдынгөө эзэдүүдэй захиралтаар хэлэжэ байһан канадска делегаци хадаа арадуудай хани найрамдалай интересүүдтэ ба бата бүхэ демократическа эб найрамдалые тогтоохо ябадалда эсэргүү дурадхалнуудые элишэлэн усадхаха ябадалда һаад түбэг татаха дуратай байһаниинь магадгүй.

Нью-Йоркдо ерэһэн үдэртөө советскэ делегациие толгойлогшо нүхэр Молотов хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлгэ хэһэн байна. Тэрээн соогоо «Нэгэдэмэл нацануудай үмэнэ байһан ехэхэн шухала зорилгонууд хадаа һайн хүсэл һаналтай ба бэе бэеэ ойлголсохын тула оролдожо байбал амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ болохо ба ямаршье бэрхэшээлнүүд дабагдажа болохо» гэжэ найдуулһан байха юм.

Эб найрамдалые бэхижүүлхын ба арадуудай амгалан байхын ашатуһада Ассамблейн хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргүүлхын түлөө советскэ делегаци али болохоор оролдохо байна гэжэ нүхэр Молотов зааба.

* * *

Воскресеньедэ, октябриин 20-до, эзэмдэгдэһэн Германиин советскэ зоноldо ландтагууд ба крейстагуудта (самоуправлениин нютагай органууд) һунгалтанууд болоһон байна. Нэгэ доро Берлинэй муниципальна органуудта һунгалтанууд болобо. Германска провинцинуудта болоһон һунгалтануудта денацификацилхые ба ороноо демократическаар шэнэдхэн байгуулхые хүсэгшэдые нэгэдүүлжэ байһан Германиин нэгэдэмэл социалистическа парти (СЕПГ) илаба эзэгээр. Берлиндэ демократическа лозунгнуудые еһо тэдын тулада баримталдаг аад, харин болото дээрээ реакциин талые баримталагшаа болохо Германиин социал-демократическа партиин кандидадууд эгээл олон голос абаба.

Провинцинуудта ба Берлиндэ болоһон һунгалтануудай иимэ ондо ондоо результадуудтай байһаниинь дэмы бэшэ. Эдэ хадаа эзэмдэлгын Советскэ зоной германска провинцинуудай ба Берлинэй экономическа ба ниитэ-политическа ажабайдалай ондо ондоо условинуудтай байһанһаа болоһон байна.

Советскэ зоноldо байһан германска провинцинуудта ороннне демократизацилха ба нацизмые үндэһөөрынь усадхаха ябадалые хангаһан социальна реформонууд үнгэргэгдэһэн байна. Эндэ аграрна реформо үнгэргэгдэһэн ба нацистнуудай—үйлэдбэриин эзэдэй предприятинууд национализацилагдаһан байха юм. Советскэ зоноldо гитлеризмын түлгуури болохо немецкэ помещигүүд—юнкернүүдэй газарнууд хүрсэн абтагдажа немецкэ тариаланда үгтэһэн байна. Эндэ ниитэ-политическэ ба экономическа харилсаанай үндэһэ һууринь бодото демократиин еһо гурим болоно. Засаг түрын органууд ба олониитын организацинууд хадаа фашизмын үлэгдэлнүүдтэй, нацистска үзэл сурталтай ба тэрэниие номнологшодтой эблэршэгүй тэмсэл хэнэ. Иимэ эрхэ байдалда демократическа элементнүүдэй ургахын тулада ба арад ниитэдэ тэдэнэй һайнаар нүлөөлхын тула бүхы арга-боломжо бии байһаниинь эли гээшэ. Шухала шухала демократическа хубилалтануудые үүсхэгшэ Германиин нэгэдэмэл социалистическэ парти хадаа гитлеризмын ба дайн сэрэгэй үлэгдэлнүүдые шууд усадхахын түлөө үнэхөөрөө оролдогшо мүн гэжэ үргэн олон арад зон бэеэрээ хаража ойлгоно. Эгээл энэ ушар советскэ зоной провинцинуудта үнгэргэгдэһэн ландтагууд ба крейстагуудта болоһон һунгалтануудта СЕПГ-гэй илалтые хангаа. Һунгалтануудта хабаадаһан арад зоной хахадынь шахуу өөһэдынгөө голосуудые СЕПГ-гэй кандидадуудай түлөө үгэһэн байха юм.

Берлиндэ болоһон һунгалтанууд хадаа тад ондоо байдалда үнгэрөө. Тэрэнэй 3 миллионһоо лэшэ арад зоной дунда гитлеризмын талые нюусаар баримталагшад мүнөөшье хүртэр үсөөн бэшэ бии, тэдэ Берлинэй баруун зононуудта тэдэнтэй тэмсэл ябуулагданагүй. Тэндэ мүн гитлеризмын үндэһые таһалжа шадаха социально-экономическа хубилалтанууд бэелүүлэгдээгүй байна. Гэхэтэй хамта, Берлиндэ демократическа реформонуудые үнгэргэхэ ябадалда эсэргүүсэжэ байһан хүсэнүүд ажал-ябуулха арга-боломжотой болоһон байха юм. Германиин нэгэдэмэл социалистическэ партида орожо, немецкэ коммунистнуудтай нэгэдэхэ ябадалһаа арсаһан немецкэ социал-демократууд энэ талаар эгээл ехэ эдибхи гаргаба.

Өөрынгөө үмхи балар хүдэлмэридэ баруун зононуудай эзэмдэлгын захиргаануудай дэмжэглэлгэдэ түшэглэжэ, берлинскэ социал-демократууд болбол Германиин нэгэдэмэл социалистическэ партида ба тэрэниие дахагшадта эсэргүү галзуу тэмсэл дэлгэрүүлбэ. «Правдын» берлинскэ корреспондентын мэдээсэлэй еһоор, тэдэнэр хадаа «дайнда бута сохигдоһон Германиин мүнөө үедэ дабажа байгаа бэрхэшээлнүүд ба гашуудалнуудай түлөө Гитлер бэшэ, фашизм бэшэ, харин... һүүлэй үедэ нютагай самоуправлениин органуудта эдибхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байһан СЕПГ-гэй членүүд зэмэтэй гэһэн «теорео» берлинскэ обывателиие дарамжархоо». Советскэ Союзтай баруун державануудай тулалдаха ябадал немецүүдые абарха гэһэн Гитлер ба Геббельсын тезисые тиихэтээ хамта социал-демократууд али болохоор нэбтэрүүлдэг байгаа.

Һунгуулиин урда тээхи кампаниие үнгэргэхын тула Берлиндэ ерэһэн немецкэ социал-демократуудай лидер Шумахер гэгшэ репарацинууд ба Германиин зүүн хилэнүүд тухай Потсдамска конференциин шиидхэбэринүүдтэ эсэргүү үгэ хэлэһэн, элдэбын антисоветскэ идейнүүдые тарааһан ба ходо дабтагдадаг «Европын Холбоото Штадуудта» Германиие оруулха тухай тезисые берлинскэ һунгагшадай дунда тараан байна. Английска ба американска захиргаануудаар дэмы бэшэ хүхэгдэлэг Шумахерай ба социал-демократическа партиин ажал-ябуулгань гитлеровскэ журамай үедэ муу бэшээр ажаһууһан ба тэдэ журамнуудай дахяад һэргэн болохо тухай һанажа байдаг берлинскэ арад зоной тэрэ хубиар дэмжэгдэһэниинь мэдээжэ. Берлиндэ болоһон һунгуулинуудта социал-демократуудай түйлаһан амжалтань Германида фашизмын үлэгдэлнүүдэй ба фашистска идеологиин үшөө хүсэд усадхагдаагүй ба немецүүдэй дунда шовинизмын ба үһөөгөө абаха гэһэн һаналай үшөө ехэ байһаниие гэршэлнэ.

Англо-американска захиргаануудай бодото дээрэ денацификаци (гитлеровецүүдые тушаалнуудһаа зайлуулга) үнгэргөөгүй баруун зононуудта иимэ ушарнууд илангаяа ехээр гарана. Эдэ бүхы талаһаань хараад үзэхэдэ, Берлиндэ болоһон муниципальна һунгалтануудай дүнгүүд болбол Крымскэ ба Потсдамска конференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эрид тэмсэлэй шухала байһаниие үшөө дахин һануулна. «Нацистска партиие, нацистска хуулинууд, эмхи зургаанууд ба албан газарнуудые усадхан хаяха: олониитын албан газарнуудһаа, германска арадай культурна ба экономическа ажабайдалһаа бүхы нацистска ба милитаристическэ нүлөөлгэнүүдые зайлуулха» гэжэ Крымскэ конференциин шиидхэбэринүүдтэ тэмдэглэгдэһэн байгаа.

Берлинскэ һунгалтануудай результадуул хадаа эдэ зорилгонуудай ямар шухала байһаниие харуулна, мүн тэрэшэлэн баруун зононуудай хуули захиргаанууд болбол демократическа бэшэ үгэнүүдые хэлэдэг, тиихэ зуураа шовинизм ба илангаяа һанайгаа түлөө үһөөгөө абахын идейнүүдые нэбтэрүүлжэ байдаг политическэ ажал-ябуулгашадые дэмжэглэн, тэдэ зорилгонуудые шиидхэхэ ябадалда һаад ушаруулна гэжэ харуулба.

* * *

США-гэй гүрэнэй департамент хадаа 50 миллион доллар хэмжээтэй кредит Чехословакида үгэхэ тухай хэлсээнүүдые зогсообо гэһэн мэдээсэл парижска, мүн удаань советскэ хэблэлдэ нэгэ хэды үдэр урда тээ тунхаглагдаһан байгаа. Энэ мэдээсэл тушаа хилын саадахи хэблэл ехэ олоор бэшэнэ, тиихэдээ олохон газетэнүүд американска правительствын хэмжээ-ябуулгые бата бүхэ демократическа эб найрамдалые байгуулхада зорюулагдаһан Советскэ Союзай позициие Чехословакиин делегадуудай Парижска конференци дээрэ дэмжэһэнэйнь түлөө Чехословаки тушаа харюу хашалтын хэмжээ болгон абаба гэжэ сэгнэнэ. Тиихэтэй хамта, Холбоото Штадууд хадаа энэ хашалтын хэмжээе Нэгэдэмэл нацануудтай организациин Генеральна Ассамблейн Нью-Йоркдо сесси дээрэ байгаа Чехословакиин түлөөлэгшэдэ хашалта үзүүлхын зорилгоор абаба гэжэ Прагын политическэ кругууд заана.

Чехословаки тушаа американска хэмжээ-ябуулгануудые иимээр сэгнэһэниие английска ба мүн американска хэблэл сэхэ бэшэшье һаа, тойруу нюусаар дэмжэнэ. Харин гүрэнүүдтэ урьһаламжа үгэхын условинууд тухай пресс конференци дээрэ һаяхан хэһэн Бирнсын мэдүүлгэ тушаа бэшэхэдээ «Ассошиэйтед пресс» агентство хадаа Бирнс болбол «США-гэй гадаадын политикые шүүмжэлһэн» оронуудта урьһаламжа үгэхэһээ арсаһан байгаа гэжэ заана. «Ньюс кроникл» гэжэ английска газетэ энээниие нюунгүйгөөр сэхээр хэлэнэ. ЮНРРА гэй ажал-ябуулгые болюулха байһантай холбоотой асуудалнууд тухай бэшэхэ зуураа газетэ болбол «Европые һэргээн бодхоолгын талаар американска дурадхалнуудта хололоо эсэргүү байдаг оронуудта материальна туһаламжа үгтэхэгүй гэжэ США-да шиидхэгдэбэ» гэжэ мэдээсэнэ.

Турци, Итали, Австри мэтэ оронууд тушаа США-гэй тад ондоо политика тухай мэдээсэлнүүдэй хэглэһэн үедэ «Ассошиэйтед пресс» ба «Ньюс кроникл» мэдүүлгэнүүд үшөөл һонирхолтой болоно. Турцида 25 миллион доллар кредит экспортно-импортно банкаар үгтэхэ тухай вашингтонско корреспондентынгээ телеграммые Ассошиэйтед пресс агентство тараан байна, тиихэлэнь лондонско газетэнүүд Итали ба Австрида тон ехэхэн урьһаламжануудые үгэхэ гэжэ США-гэй һанаатай байһан тухай мэдээсэлнүүдые тунхаглаба.

Тиимэ болохолоороо, хэрбээ дээрэ дурсагдаһан мэдээсэлнүүдтэ этигэхэ болоо юм һаа, тон һонин юумэ болоно: нэгэ талаараа США хадаа гитлеровскэ агрессиһээ гэмтэһэн оронуудта кредит үгэхэһөө арсана гээшэ, нүгөө талаараа Гитлертэй эдибхитэйгээр хамтаран ажаллаһан оронуудта туһаламжа үгэхөөр бэлэн гү, али туһаламжа үзүүлжэшье байна.

П. Рысаков.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ

Урда-Африкада индусуудые үндэһэ яһа баримталан хашадаг байһан тухай

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 25. (ТАСС-эй спецкорр). Үсэгэлдэр үдэшэ генеральна комитедэй заседани дээрэ Генеральна Ассамблейн сессиин хэлсэхэ зүйлнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлөө. Урда-африканска союзай территори дээрэ ажаһуужа байгаа индийскэ арад зоной байдал тухай хэлсэхэ зүйлнүүдэй проектын 31-дэхи пункт тушаа ехэ булялдаан болобо. Урда-африканска союзай правительство болбол тэндэхиин арад зондо эсэргүү дискриминационно (доромжолгын) хэмжээ-ябуулгануудые олоор ябуулна гэжэ уласхоорондын хэблэлдэ ганса бэшэ мэдээсэгдэһэн байна.

Түсгаарлабал, гитлеровецүүдээр еврейнүүдые амяаралан илгадагтал адляар, Урда Африкадахи индейскэ арад зондо «гетто» байгуулха мэтын хизаарлалга үзүүлэгдэнэ. Тиэд Урда-африканска союзай правительствын эдэ хэмжээ-ябуулганууд дэлхэйн үргэн олониитын дунда, илангаяа Индидэ зүйгэй зэбүүрхэлгые гаргадагынь мэдээжэ. Урда-африканска союзай правительство болбол Индиин правительствотай баталһан договороо бүдүүлигээр эбдэнэ гэжэ түсгаар тэмдэглэгдэһэн байна. Индийскэ арад зондо эсэргүү доромжолгын хэмжээ-ябуулганууд Урда Африкада тэдэ договорнуудта таарамжагүйгөөр ябуулагдадаг. Иимэ үндэһэ яһа баримталһан доромжолголо индийскэ арад зон хадаа эдибхигүй эсэргүүсэлгын кампанияар харюусаһан байна.

Энэ оршон байдал соо Индиин правительство хадаа Урда Африкадахи индийскэ арад зониие хамгаалхын талаар түсгаар хэмжээнүүдые абаха баатай болоо һэн. Тэрэ болбол Урда-Африканска союзтай экономическа харилсаануудые болюулһанаа соносхожо, Урда-Африканска союзай правительствын буруу ябуулгануудта гомодолтойгоор Нэгэдэмэл нацануудай организацида хандаба. Тиимэ дээрэһээ Урда Африкадахи индийскэ арад зоной байдал тухай асуудал уласхоорондын удха шанартай болоһон туладаа Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдэй проектдэ оруулагдаһан байна.

Гэбэшье, Урда-африканска союзай түлөөлэгшэ фельдмаршал Смэтс гэгшэ энэ асуудалые хэлсэхэ зүйлнүүдһээ гаргахын эрилтэ хэжэ, индусуудые үндэһэ яһа баримталан хашадаг тухай асуудалые Урда-африканска союзай «дотоодын хэрэг» гэжэ харуулхые оролдобо.

Энээнтэй дашарамдуулан өөрынгөө һанал боломжонуудые хэлэхын тулада Индиин түлөөлэгшые Генеральна Комитедэй заседани дээрэ урихэ тухай асуудал гараба.

Процедурын гуримнуудай еһоор Генеральна Комитедтэ ямар нэгэн асуудалые зүбшэн хэлсэхэдэнь һонирхолтой гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хадаа Генеральна Комитедтэ оролсодоггүй болобошье, тэрэнэй заседани дээрэ байлсажа өөһэдынгөө һанал боломжонуудые хэлэхэ эрхэтэй байна гэжэ Советскэ делегат Вышинский зааба. Процедурын эдэ гуримнууд манай шиидхэбэриие уридшалан тодорхойлно гэжэ Вышинский хэлэбэ. Индиин түлөөлэгшэ заседани дээрэ уригдаха еһотой гэжэ Советскэ делегаци тоолоно.

Вышинскиин энэ дурадхалые Хиталай, Сириин ба бусад түлөөлэгшэд дэмжэбэ. Энэ дурадхалай абтахадань Индиин түлөөлэгшэ Чагла гэгшэ Генеральна Комитедэй столой саада тээ өөрынгөө һууриие эзэлнэ.

Чагла гэгшэ Смэтсын үндэһэгүй баримтануудые буруушааба. Урда Африкадахи индийскэ арад зониие хашадаг ябадалнууд тушаа гомодолые зүбшэн хэлсэхые арсаха ушар хадаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин нэрэ хүндэдэ сохилто болохо байһабшуу гэбэ. Тиихэдэнь Великобританиин түлөөлэгшэ Шоукросс гэгшэ Урда Африкадахи индийскэ арад зоной байдал тухай асуудалые юридическа комиссида үгэхэ гэжэ дурадхажа мэхэ гаргахын һэдэлгэ хэбэ. Вышинский болбол Шоукросс гэгшын үгые буруушааха зуураа Генеральна Комитет болбол индийскэ правительствын гомодол тушаа шиидхэбэри гаргаха бэшэ, харин зүбхэн лэ энэ асуудалые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ үлөөхэ гү, али зүблэн хэлсэлгэһээ гаргаха гү гэжэ шиидхэхэ еһотой гэбэ. Түс асуудалые иимээр хараха болоо юм һаа Урда Африкадахи индусуудай байдал Урда-африканска союзай дотоодын хэрэг юм гэжэ Смэтсын һаналаг һанамжа буруу болохо байна. Смэтсын баримтагүй алдуутай гэжэ Вышинский мэдүүлбэ. Урда Африкада ажаһуудаг индийскэ арад зон тушаа Урда-африканска союзай ба Индиин правите[льство]нуудай хоорондо баталагдаһан [...] хоорондын хэлсээнүүд эбд[...] байһаниинь Индиин түлөөл[...] мэдүүлгэ дээрэһээ харагдана.

Иимэрхүү асуудалнууд бол уласхоорондын [...] бэрхэшээлтэй байдалда [...] шажа болохо гэжэ [...] дээрэһээ харагдана. Турциар[...] да дарлагдажа байһан славя[...] байдал хэдэ хэдэн дайнуудай [...] тагааниинь боложо, тэдэ тэр[...] нуудай эсэстэ славянуудай [...] лэгдэһэн ушарые һануулна. И[...] скэ правительство болбол та[...] асуудалаа зүбшэн хэлсүүлхые [...] хаха дүүрэн эрхэтэй гэжэ Со[...] делегаци тоолоно. Нэгэдэмэл [...] нуудай организациин Устав [...] яһа, шажан мүргэл, эрэ эмын [...] гүй, хүнэй гол эрхэ ба сүлөө [...] гаална. Урда Африкадахи инд[...] арад зоной зайлашагүй эрх[...] гөө хаһагланхай байһан у[...] Нэгэдэмэл нацинуудай орга[...] анхарангүй тойрожо гаража [...] хагүй байна.

Индиин делегат Чагла гэг[...] дийскэ правительствын гомо[...] комиссида үгэхэ гэһэн дура[...] тэрэшэлэн буруушааба. Тэрэ[...] Шоукросс гэгшын дурадхалые [...] хивта түс асуудалые хала[...] гэһэн һэдэлгэ гэжэ нэрлэбэ. [...] гэгшэ Урда Африкадахи ин[...] дай байдал тухай асуудалай [...] үедэ али зэргын хурса болоо[...] һаниие тэмдэглэхэ зуураа [...] хэлэбэ: «Советскэ делегадай [...] һэн үгын түлөө би ехэ ба[...] байнаб. Бүхы Инди тэрээндээ [...] халаттай байха».

США-гэй делегат Фстин [...] индийскэ правительствын го[...] лые Генеральна Ассамблейн [...] хэлсэхэ зүйлдэ үлөөхэ гэбэ.

Украинын делегат Мануи[льский] хадаа Урда Африкада инду[...] хандаһан тухай асуудал Инди[...] Урда-африканска союзай [...] тельствонуудай хоорондо ба[...] даһан уласхоорондын хэлсээ[...] холбоотой байна гэжэ тэмдэ[...] Нэгэдэмэл нацануудай орга[...] циин уставай оршол соо ула[...] рондын хэлсээнүүдэй хэлбэри[...] байха ушарынь соносхогдоһо[...] на гэжэ Мануильский [...] Тэдэ Генеральна Комитет [...] Нэгэдэмэл нацануудай Устав[...] носхогдоһон принцигүүдые [...] талжа, индийскэ правитель[...] гомодолые Генеральна Ассамб[...] хэлсэхэ зүйлдэ үлөөхэ еһотой[...]

Тиигэбэшье Шоукросс гэгш[...] асуудалые юридическэ коми[...] дамжуулан үгэхые лахин баа[...]

Тиихэдэнь Вышинский [...] Урда Африкадахи индусуудай [...] дал тухай асуудалые Генера[...] Ассамблейн хэлсэхэ зүйлһөө [...] улхые эриһэн Урда-африканск[...] легат Смэтс гэгшын дура[...] анхан голосованида табихые [...] хэба.

Смэтс гэгшэ өөрынгөө дура[...] унахыень мэдэхэдээ тэрэнээ [...] ба.

Шоукросс гэгшэ өөрынгөө [...] сухариха зуураа энэ асуудалые [...] аминдаа зүбшэн хэлсэхын т[...] хоер комиссинуудта—полити[...] ба юридическэ комиссинуудта [...] жуулан үгэхые дурадхаба. Эн[...] радхал 5 голосуудые (США, [Вели]кобритани, Венецуэла, Ново-З[еланд]ли ба Урда-Африканска [...] суглуулба. Тэрэниие арсажа [...] голосууд (СССР, Франци, Х[...] үгтөө. Хоер делегацинууд (Укр[аина], Бельги) һанамжануудаа оруул[...] Тиигэжэ энэ дурадхал голосу[...] олонхиие абабагүй.

Энэ асуудалые Генеральна А[ссам]блейн үзэмжэ дээрэ табяад, [...] зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр по[...]ческэ ба юридическэ комисс[...]дай хамтын заседанида дамж[...] үгэхэ тухай Вышинский гэг[...] оруулагдаһан советскэ дура[...] тэрэшэлэн голосовалагдаба. [...] дурадхалынь гурбан голос[...] (СССР, Украина, Франци) сугл[...]ба. Тэрэниие арсажа дүрбэн де[...]цинууд голосовалаа, тэрэ[...] дүрбэн делегацинууд өөһэд[...] һаналые оруулба. Голосо[...] иимэ дүнгүүд харуулһан дээр[...] Вышинский болбол Советскэ [...]гациин дурадхалые прото[...] оруулжа, Генеральна Ассамб[...] пленумдэ элидхэлые эрибэ, [...] эрилтэнь хангагдаба.

Тиимэ болохолоороо Урда А[фри]кадахи индусуудай байдал т[...] политическэ хурса асуудалые [...]шэн хэлсэлгэһээ зайсаха гэһэ[...] дэлгэнүүд бүтэбэгүй. Энэ ас[...] Генеральна Ассамблейн хэл[сэхэ] зүйлдэ үлэбэ.

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖАП[ОВ]

ИНДИЙСКЭ САГ ЗУУРЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫЕ ШЭНЭДХЭН БАЙГУУЛАЛГА

ДЕЛИ, октябриин 26. (ТАСС). Индийскэ шэнэ правительствын тушаалнуудые хүбаарилха тухай хэлсээн дүүрэбэ. Шэнэ правительство иимэ составтайгаар байгуулагдаба: гадаадын хэрэгүүдэй министр ба нацануудай британска барисаагай оронуудтай харилсаха министр—Джавахарлал Неру; дотоодын хэрэгүүдэй ба информациин министр—Патель; финансуудай министр—Лакат Али-хан; худалдаа-наймаанай министр—Чондригар; харилсаа-холбооной министр—Аблул Раб Ништар; элүүрые хамгаалха министр—Газанфар; юстициин министр—Мандал; ажаүйлэдбэриин ба тэдхэмжын министр—Маттхай; гэгээрэлэй ба искусствын министр—Раджаго-Палачария; халын малтамалнуудай ажаүйлэдбэриин ба энергетикын министр—Бхабха; газар тариалангай ба эдеэ-хоолой министр—Прасад ба бусад.

Меджлистэ болохо һунгуулинууд тушаа Мозаффар Фируз гэгшын мэдүүлгэ

ТЕГЕРАН, октябриин 26. (ТАСС). Иранай демократическа партиин орган «Иранай демократ» гэжэ газетын редакцияар хэглэһэн уулзалга дээрэ түс партиин ЦК-гэй член Мозаффар Фируз гэгшэ меджлистэ болохоо байгаа һунгуулинууд тушаа хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ: «Политикала хабаадалсаха ямаршье эрхэгүй нюурнууд һунгуулиие таһалдуулха зорилготойгоор элдэбын хараахы хуурмаг юумэнүүдые хэнэ. Һунгуулинууд тон түргэнөөр эхилхэ еһотой гэжэ «Иранай демократическа парти» хүсэнэ ба хэрбээ хэн нэгэн Иранда болохоо байһан һунгуулида эсэргүүсээ һаа, бодото дээрээ иранска арадай хүсэн болохо «демократическа партиин» агуухэ хүсэтэй нюур нюураараа уулзаха байна гэжэ би хэлэхэ еһотойб».

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 23. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений — 2-64 (2 зв.).

Н—00784. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж ...